

A BEVÁNDORLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
327 East 13th Street
New York City
Előfizetési díj:
Egész évre New Yorkban \$3.00
A vidéken 2.50
Egyes szám ..... 3c.

MEGJELEN KÉTSZER HETENKINT: KEDDEN ÉS
PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHALY.

Editorial Rooms:
327 East 13th Street
New York City
Subscription:
Per annum, in N. Y. City \$3.00
United States and Canada 2.50
Single copy ..... 3 cts.

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879

IV. Évfolyam. 34. szám. NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG PA., 1907. ÁPRILIS 26-án IV. Year. No. 34.

A BRIDGEPORTI NÉPGYÜLÉS.

KIRE TÁMASZKODJÉK AZ AMERIKAI MAGYARSÁG?

Vajda Sándor-féle nemzetiségi képviselő, akinek a magyar képviselőházban történt országtalan fellépéséről e mai számunkban két külön cikkben beszélünk, más országban lehetetlen. Ilyen csudaállatok csak Magyarországnak vétkes könnyelműséggel megteremtett talaján nőhetnek nagyra. Ha Amerikában, Angliában, Németországban, Franciaországban akadna egy-egy Vajda Sándor, annak végső percze ütött volna abban a pillanatban, amikor az illető nemzetet meggyalázó szó elhagyja ajakát.

A magyar képviselők futni engedték azt a hitvány alakot, aki beszennyezni merete a magyar törvényhozás szentségét, aki a magyar nemzet parlamentjének naplójába álkulcsokkal dolgozó tolvaj módjára becsempészni akart egy román zöngeményt, amelyben sok más között „söpredék“-nek mondják a magyar nemzetet, „esküszegő“-nek Kossuth Lajost, aki a nemzetiségek jogait csakugy védte, ahogy a magyarokét.

Hogy a magyar parlamentben ilyen dolog lehetséges, annak és csakis annak tudandó be, hogy a magyar nemzet egy évezred óta Magyarországnak nemzeti kidomborodását, az államnak egységessé való egybeforrását, az állami egységekre való nagylelkű tekintettel huzta-halasztotta olyannyira, hogy a nemzetiségek manap azokat a nagylelkű tekinteteket nemcsak mint őket megillető jogokat követelik, hanem követelik a tekintetek kibővítését, azt akarják, hogy Magyarország daraboltassék fel nemzetiségi államocskákra.

Most, hogy Apponyi gróf közoktatásügyi miniszter, aki Amerikában járt és itt megtanulta, hogy ez ország nagyságának alapját az egységes iskola képezte, most, hogy Apponyi gróf államosítani akarja az iskolákat, hogy azt akarja, hogy Magyarországon az iskolákból oly nemzedék kerüljön ki, mely a magyar nyelvet, az állam hivatalos nyelvét is bírja, a nemzetiségek ezt az ő nemzetiségi jogaikba való erőszakos beavatkozásnak mondják és Amerikába szakadt hitvány muszka bérenczek ágyukra gyűjtene a tótoktól pénzt, hogy megakadályozzák, esetleg fegyveres erővel is, hogy Magyarországon a magyar nyelvre is tanítsák az iskolás gyermekeket.

Ezek a muszka bérenczek fellármázzák

röpiratokkal és népgyűléseikkel az amerikai közvéleményt és azt akarják elhitetni Amerika népével, hogy Magyarországon lánczra fűzik a szabadságért küzdő embereket.

Lábra állott azonban Amerika magyarsága is, hogy visszautasítsa a rágalmat, hogy megismertesse Amerika népével a valódi tényállást s hogy a muszka bérenczeket és ezeknek zokogását leszállítsa a valódi értékre.

Lábra állott a magyarság. Kik állították lábra? Kik hívták sorompóba? A magyar papok, akik azért magyar papok itt Amerikában, hogy nemcsak a templomba hívják hűveiket, hanem éleszszék bennük a szeretetet ama haza iránt, amelytől elszakadtak. A magyar újságok, amelyeknek nemcsak az a hivatásuk, hogy hírekkel szolgáljanak, hanem az, hogy örködjenek a magyar név becsülete fölött és visszautasítsanak minden ellene mért támadást. A magyar egyletek, amelyek nemcsak betegjeiket támogatják, hanem mindmegannyi örei a magyar nyelvnek és szokásoknak.

Bridgeporton is áskálódta a muszka bérenczek. A rágalmak visszautasítására Bridgeporton is talpra kellett állítani a magyarságot annyival inkább, mert Bridgeport az amerikai magyarságnak egyik legerősebb vára. Ott van a betegsegélyező egyletek szövetkezetének székhelye, ott van négy magyar egyházközség, ott van tizenhat magyar egylet és ott csinálódik a bridgeportiak számára egy külön magyar újság, a Bridgeporti Újság.

Ezek a magyar tényezők összhangzatos együttműködésükkel elnémíthatták volna örökre Bridgeporton a czárnak ügynökeit. Oly tüntetést rendezhettek volna, amely nemcsak a magyarok tiltakozását vitte volna el az amerikaiak szívébe és eszébe, hanem emelte volna azt a becsületet, amelylyel eddig is viselkedtek a magyarok iránt.

És megcsinálták azt a hatalmas tüntetést. Igaz, hogy e tüntetés megteremtésében nemcsak hogy össze nem működtek az összes tényezők, hanem a tényezők túlnyomó része a tüntetés ellen dolgozott, ennek megtartását még megakadályozni is akarta.

Ott, ahol a magyar név becsületét s a bridgeporti magyarság érdekét megvédeni kellett, ott hiába kerestük a bridgeportiak-

nak három magyar papját, hiába kerestük a Bridgeporti Újság-ot, mely mint magyar újság talán kivethette volna a maga részét a helyi esemény rendezéséből és megtartásából.

Nem volt ott Madár róm. kath. plébános, pedig őt ültették a leggazdagabb magyar parókhiába; nem volt ott Komjáthy ref. lelkész, pedig ő ahhoz a lelkészcsoporthoz tartozik, mely hazulról huz segélyt s amely magát a magyarok legmagyarabbjának mondja és nem volt ott Gorzó Bálint görög kath. lelkész, ki ugyis mint pap, ugyis mint a Bridgeporti Újság szerkesztője kettős minőségben lett volna hivatva szolgálni a magyarság érdekét.

Nem voltak ott. A bridgeporti magyarság nem fogja ezt elfelejteni. Tudni fogja, hogy a jövőben kibén bizhat, kire támaszkodhat a viharok egy-egy nehéz és válságos pillanatában. A „Madár—Komjáthy—Gorzó“-féle „magyar“ szentháromság nem kért magának helyet mult vasárnap a magyarok hazafias templomában s ezzel eljátszotta örökre a magyarság becsületét, bizalmát.

Gorzó ur, a görög katolikus lelkész mint magyar újságszerkesztő még tovább ment: lapjában egyenesen a népgyűlés ellen dolgozott, guny tárgyává tette a hazájuk becsületét védő magyarokat és „verebeknek“ csufolta a bridgeporti szövetség derék tisztikarát, mely közel tízezer magyar ember jóléte fölött örködik époly nemes, mint önzetlen buzgalommal.

Szóról-szóra a következőket írja a Bridgeporti Újság: „Tehát a hős magyarság vasárnap marcholni fog. Lesz mit nézni a gyermeknek és a Spruce St.-i verebeknek. Lesz dob, sip és banda! Tótország falai lehullanak. Ugyan kérdelem: Mióta lett a magyar ember pojácza?“

Tehát pojáczáknak nevezi a Bridgeporti Újság élén álló Gorzó nevű „magyar“ lelkész azokat a magyarokat, akik nem türik meg, hogy muszka bérenczek büntetlenül sározzák be a becsületüket és hazájuk becsületét? Spruce streeti verebeknek nevezi azokat az önzetlen férfiakat, a szövetség tisztviselőit, akik idejüket és erejüket a magyar érdeknek szentelik? A „verebek“ ez egyszer sasoknak fognak bizonyulni és irgalmatlanul lecsapnak majd azokra az undok madarakra, amelyek a saját fészkeket rondítják

A BEVÁNDORLÓ

be. S a „pojácák“ megtanítanak majd bizonyos urakat arra, hogy van bennük anynyi erkölcsi komolyság, meg nem tűrni körükben azokat az élősdiakat, akik akkor magyarok csak, amikor a magánérdek azt kívánja.

A bridgeporti népgyűlés fényesen sikerült. A „pojácák“ komoly és férfias magatartása meggyőzött mindenkit arról, hogy Kossuth ivadékai méltók a nagy elődjükhöz. A „verebek“ és különösen *Bakos, Szlovenszky és Rencsy* úgy csiripeltek, hogy attól soká fog zugni Gorzónak, Madárnak meg Komjáthynak a füle. És az igazi bridgeporti magyar pap, *Harsányi István*, megmutatta a bridgeporti magyarságnak, hogy van még egy papjuk a négy közül, aki a magyar papok közmondásos hazafiságát meghazudtolni nem engedi, aki nemcsak a népből akar élni, hanem a néppel a népért.

És saját papjaiknak minősíthetetlen viselkedéséért kárpótolta a bridgeportiakat egy magyar plébános, aki Perth Amboyból elzarándokolt hozzájuk, hogy szavainak csábos varázsával meggyőzze őket arról, hogy nincsenek ők elhagyatva, ha mindjárt saját papjaik cserben hagyták, kigunyolták őket. *Perényi László* perth amboyi plébános beszédje nem fog kiveszni a bridgeportiak emlékéből.

Ne is felejtsek el. Amint hogy kár volna elfelejteni a bridgeporti népgyűlés akármelyik mozzanatát. Keressék a bridgeporti magyarok a tanulságokat abból a népgyűlésből, s ha megtalálták, tudni fogják, hogy ki-re támaszkodjanak a jövőben a válság idejében.

Singer Mihály.

AZ „ELNYOMOTTAK.“

Adalék a nemzetiségi kérdéshez.

Míg a pánszláv vezéreccék azon a jogcímen csalják ki tót testvéreink zsebéből a pénzt itt Amerikában, hogy a Magyarországon „elnyomott“ tótokon segíteni kell, addig az „elnyomottak“ képviselői a magyar országgyűlésen egyre szemtelenebbé válnak és nyílt parlamenti ülésen meggyalázni merik a magyar nemzetet.

Az iskolák államosításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalják most odahaza. A nemzetiségi képviselők obstrukcióval akarják megakasztani a tárgyalást. Ez is elnyomott voltuknak egy jele. Ezen képviselők egyikét *Vajda Sándor*-nak hívják. Ez a *Vajda Sándor* halkán és érthetetlenül felolvasott és azután az országgyűlési naplóba becsémpézett egy Magyarországot vérig sértő verset. Ime a vers:

A MAGYAROK.

Gézengúz nép valátok kezdte óta
Azt sem tudjátok, honnan jöttetek,
Csak annyi áll, hogy ennek a hazának
Ádáz ördögivé lettetek.

Tíz átkos esztendő óta élőködtek
Mint vérszomjas poloskák e hazán
És sokat túrt, de semmit sem felejtett
Mert „czine mintye“ a román.

Oh, rabló csorda! Egyedül e honban
Te tönkrementél volna szaporán,
Hisz török testvéred ellen ki védett?
A hü oláh szív, Hunyadi, csupán.

És azóta kérkedel vele kevélyen,
De népét szidod gyáván s ostobán,
Rég túri mindezt, de el ne felejtésd ám,

Hogy „czine mintye“ a román!

Megunván a magyar fajt szaporítani,
S üdíteni másnak elfajult vérét,
A román nép is feleszméle végre
S felismeré tulajdon nemzetét.

Azóta már hiába kiabáltok,
S gyalázzátok e népet magyarán,
Mert büszke őseire s származását
Most: „czine mintye“ a román!

Hiába hős honvédek Janku ellen,
Hiába hős tyukászok vittanak,
Turini szent Kossuth s Hatvani végre
Esküszegéshez folyamodtanak.

Esküszegést boszult meg Janku népe,
Esküszegést boszult meg a mokány,
Mert békés nép, de védelmezi jogát
És: „czine mintye“ a román!

Hiába minden, minden... *el fogsz veszni*
Jogtipró ázsiai söpredék!
Hiába alkudozol Istennel,
Hogy: „őseid a jövőd megbűnhődék.“

Ök saját vétükéért bűnhődtek akkor,
Te vétkezel e század hajnalán,
És feltámasztod botorul a boszút,
Mert: „czine mintye“ a román!

Ime, amerikai magyarok, míg nekünk itt Amerikában a pánszláv szélhámoskodások ellen védekeznünk kell, azalatt így merik a magyar nemzet nagylelkűsége révén a magyar törvényhozásba beválasztott nemzeti-ségi képviselők ugyancsak a törvényhozásban meggyalázni a magyar nemzetet s mindazt, ami ennek a nemzetnek szent.

Hogy elkiáltották volna magukat Rovniának s társai s hogy gyűjtöttek volna ismét „ágyukra“ pénzt, ha a fészkelődő nemzetiségeket kigunyoló, meggyalázó verset egy magyar képviselő mert volna a saját házában, a magyar képviselőházban felolvasni.

Vajda Sándor másnap megkövette a képviselőházat. De bocsánatkérésrel ily fellázító dolgot elsimitani nem lehet. Most már tüzzel-vassal kellene kiirtani minden nemzetiségi törekvést és magyarrá, kizárólagosan magyarrá tenni Magyarországot.

Utalunk különben a lapunk hatodik oldalán levő cikkre, mely ugyanezen kérdéssel foglalkozik s melyet egy hazai lapból vettünk át.

CZIRAKY ANTAL ér

képviseli lapunkat South Bethlehemben és környékén. Előfizetéseket fölvehet és nyugtázhat. Ajánljuk őt ottani honfitársaink pártfogásába.

A Bevándorló Kiadóhivatala.

ELŐFIZETŐINK.

Nyilvános nyugtázás hetenkint.

Kellemetlenség elkerülése céljából ezentúl minden héten e helyütt fogjuk nyugtatni a „Bevándorló“-ra való előfizetéseket. A ki az egyik héten akár ügynöknek, akár posta útján fizetett s e fizetést követő számban a megtörtént fizetésről nem találja e rovatban a nyugtát a saját és a lap érdekében cselekszik, ha a mulasztásról bennünket haladéktalanul értesít.

Egész évre előfizettek *Pattersonban* Adorján Zoltán, *Freinhoffer István*, *Buffalóban* Magyar Önképzőkör, *Franklin Furnacen* Antalic György, *Fulda, Sask., Canada* Király József, *Homesteadon* Sinnyey András, *Alleghenyben* Kelemen L., *Kassán*, Magyarországon Kassai takarékpénztár, *Yonkersen* Starets János, *Arlingtonban* Andreáni Jamesné, *South Sharonban* Németh Zsigmond, *Korán Ferencz*, *Máté József* és *Németh Lőrincz*.

Félévre fizetett *New Yorkban* tiszt. Hankó Gyula, *Kálmán Sándor*, *Pattersonban* Bambach Mátyás, *Passaicon* Reszli József, *Chicagóban* Park Kaszino, *Rankinban* Riczadorfer József, *Tóth János* és *Papp Miklós*, *Mt. Pleasanten* Reichman Gyula, *Dora, Canada* Kozma György, *Newarkon* Kormányos József, *Homesteadon* Orosz M. és *Balogh Pál*, *Pittsburgban* Béres István és *Kovács György*, *Yonkersen* Rozlozsi Emma és *Futika József*.

ALLÁST KERES

nevelői, titkári, felolvasói minőségben egy zeneileg is képzett ember. Szíves értesítések intézendők a következő címre: *Árpád Kertész*, c. o. A Bevándorló, 327 East 13 st., New York City.

KEBESEM

Molnár János kisvárdai illetőségű csizmadia mestert. Ki hollétét tudja vagy ő maga legyen szíves e címre értesíteni: *Joe Futika*, 61 Clinton street, *Yonkers, N. Y.*

OLVASÓINKHOZ.

DR. PÓLYA LÁSZLÓ ur ismét belépett lapunk munkatársai sorába. Mint ilyen előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk őt honfitársaink figyelmébe és pártfogásába.

MAGYAR MUNKÁSOK

VASUTI ÉPÍTKEZÉSEKRE, SZÉNANYÁKBA ÉS FÖLDMIVELÉSRE
ELŐNYÖS FELTÉTELEK MELLETT KERESTETNEK.

Az éghajlat kitűnő, a munkabeosztás fölötte kedvező.

KIK FARMEREKKEK DOLGOZNI S OTT MAGUKNAK OSZTALÉK UTJÁN LAKHELYET ÉS JÖVŐT BIZTOSITANI AKARNAK, ÉLJENEK EZ ALKALOMMAL

Bővebb felvilágosítást szívesen ad:

L. J. ELLIS

a Norfolk Western Railway keleti tizletvezetője

398 BROADWAY ——— NEW YORK

Írásbeli megkeresésekre lapunk szerkesztősége is szolgál felvilágosítással

Magyarok Amerikában

A GRIVICIC-PER VÉGE. Tartozom az-
zal lapom tisztelt olvasóinak és a magyar
nagy közönségnek, hogy a következőket tudomásukra hozzam: Tudvalevőleg pert indítottam becsületsértés és rágalmozás czimén Grivicic Grögy csász. és kir. osztrák és magyar alkonzul ellen. Grivicic védekezésére Hunfalvy Hugó ügyvédem jogorvoslattal élt, amelynek tárgyalását Ray ur, az Egyesült Államok kerületi bírása hétfőre tűzte ki. Mindkét fél ügyvédje megjelent a tárgyaláson. Tekintve azonban, hogy Grivicic György csász. és kir. osztrák és magyar alkonzul ur vádiratomra az Egyesült Államok kerületi bíróságához benyújtott és ama bíróság irattárában elhelyezett védekezésében ESKÜ ALATT azt vallja, hogy ő a per tárgyát képező, becsületeset sértő kifejezéseket soha nem használta, tekintve továbbá, hogy ügyvédje útján megkeresett, érném be az az eskü alatti kijelentésével annyival inkább, mert ez a per amugy is tengernyi kellemetlenséggel járt reá nézve, tekintve továbbá, hogy Grivicic György alkonzul ur önként hajlandónak nyilatkozott a per összes költségeinek fedezésére, a folyamatban levő becsületsértési és rágalmozási pert beszünttettem és Grivicic György urat e pernek további következményei alól felmentettem. Ezt a felmentvényt Dr. Kellner Emil és Dr. Steinberger Márton urak ellenjegyzése mellett aláírtam és az okiratot Hunfalvy Hugó ur mint New York állami közjegyző hitelesítette. E felmentvénynek a bírósághoz történt benyújtásával a kinos ügy befejezést nyert. Végül pedig kedves kötelességemnek ismerem, hogy *Hunfalvy Hugó* ügyvédemnek, akit a magyarság figyelmébe ajánlok, éppoly erélyes mint tapintatos eljárásáért köszönetet mondjak s hogy *Moran Károly* ügyvéd urnak is elismerésemet fejezzem ki afölött, hogy Grivicic György alkonzul ur képviselőtében a fentkörülirt egyezség létrejötté körül nemcsak törvényes, de lovagias módon is buzgólkodott.—*Singer Mihály*, a Bevándorló szerkesztője. — A fenti sorok már meg voltak írva s így a Grivicic-ügy természetesen már befejezést is nyert, mikor a New Yorker Staats Zeitung nevű német lap, mely mindig szeret egyet rugni a magyarokon, azt a hirt hozza, hogy Grivicic György alkonzul nemcsak azt mondta, hogy a becsületeset sértő kifejezéseket használta, hanem szavainak igaz voltát be is igazolta. A „Staats Zeitung“ nem először hazudott magyar ember rovására, de ez egyszer elvázom Grivicic irtól, hogy torkára forraszta a hazugságot. A magam részéről megbízom ügyvédemet, hogy a rosszakaratu és becsületeset sértő cikkért törvényes uton vonja felelősségre a N. Y. Staats Zeitungot.

AZ OLAJ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG. A „Bevándorló“ is közölte egy hónappal ezelőtt az Első Magyar Olaj és Érczbánya részvénytársaság hirdetését. Közölte, mivel Bloch C. József clevelandi magyar származású bíró áll az élén s mivel e bírónak fényes és moesoktalan multja biztosítékot nyújtott nekünk a vállalat szolid volta iránt. Mikor azonban kétkedő hangok jutottak el hozzánk, beszüntettük a hirdetést és megkértük Bloch urat, győzzön meg bennünket arról, hogy a vállalat biztos alapokra van fektetve. Közben a budapesti *Magyar Hírlap* április tizediki számának gazdasági rovatában ke-

ményen megtámadja a vállalatot, azt mondja, hogy azt a magyar petroleum iparosok körében nem ismerik s hogy a magyar kormány egyetlen fillér szubvenziót vagy más kedvezményt nem engedélyezett az állítólagos részvénytársaságnak. Ennek kiegészítésül *dr. Szögyény György*, a kereskedelmi magyar kir. miniszter new yorki szaktudósítója a magyar kir. pénzügyminisztertől egy e dologra vonatkozó kábelsürgönyt kapott, a melyet közlés végett rendelkezésünkre bocsájtott s amely a következőleg hangzik: „*First Hungarian Oil & Mining Company Máramarosban sem petroleumra, sem más ásványokra kutatási jogositványokkal nem bír, állami kedvezmények kiállításba nem helyezetttek, állami segélyben a jövőben sem fog részesülni.*“ Mi mindezt Bloch bíró urnak tudomására hoztuk, amire ő egy ma kézhez vett levelében azt írja nekünk, hogy *nemcsak kedvezőtlen híreket nem kapott Magyarországból, hanem ellenkezőleg bátorítják őt, ami abban is nyilvánul, hogy a hazai lapok a társaság hirdetéseihez közlésére késznek nyilatkoztak.* — Az ellentmondó nyilatkozatokban mi nem bírván eligazodni, arra kérjük olvasóinkat, hogy addig, amíg a helyzet teljesen ki nem tisztult, részvényeket ne vásároljanak. Azok pedig, akik a lapunkban megjelent hirdetés nyomán részvényeket vásároltak, küldjék be hozzánk neveiket és czimeiket az összeg megnevezésével, amelyen részvényeket vettek. Mert az esetben, ha a részvénytársaság nem bizonyulna tiszta üzletnek, mi a mi megkárosult olvasóink érdekében erélyesen fogunk eljárni. Igaz, hogy egyelőre pácztát törnünk nem szabad még a vállalat fölött már csak azért sem, mert a társaság egy mérnöke és egy tisztviselője elutazott Magyarországba, hogy Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszterrel a furási munkálatok megkezdése dolgában tárgyaljanak és igaz az is, hogy Pittsburgban gépeket rendeltek, amelyeket legközelebb elküldenek Magyarországba. Így hát nemsokára megtudjuk majd, vajjon hathatós, szolid vállalattal állunk-e szemben, avagy csalókkal, akik a magyarok megtakarított garasaira pályáznak.

MAGYARORSZÁG PUSZTULASA. Lapunk egyik legutóbbi számában közzétett vezércikkünkre vonatkozólag *Czakó János* brooklyn lakos a következőket írja: „*Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Lehet, hogy volt, de én sehol nem olvastam Magyarország pusztulásáról olyan mélyre ható, megalkuvást nem ismerő igazságot, aminőt ön mondott ki becses lapjában, tisztelt szerkesztő ur. Ha valaki odahaza egy kis igazságot megkockáztatni mer, az rögtön szocialista, akit üldözni meg nem szűnnek s ha meg nem török alázatosságra, a falatot is kiveszik szájából, pusztulnia kell. Sokat tudnék erről mondani én és azt hiszem, velem együtt sokan. — És így az igen tisztelt szerkesztő ur szerint a törzsmagyarság kivándorlásának oka az*

anyagi és az erkölcsi nyomor. Munka nincs és ha van, nem fizetik. Ha pedig valaki igazat mer mondani, kigolyózzák, megbüntetik. Ez a legnagyobb lelki baj. Áldja meg az Isten önt, kedves szerkesztő ur, azoknak a fájdalmas, de nagy igazságoknak a kimondásaért, amelyek oly tökéletesen jellemzik a magyar kivándorlás okait. Igaz hazafiui szeretettel *Czakó János.*“

A BRIDGEPORTI NÉPGYÜLÉSHEZ. Lapunk keddi számában hoztuk a tudósítást a vasárnap Bridgeporton megtartott népgyűlésről. A tudósítást kiegészítve, jelentjük, hogy a népgyűlésre a következő sürgönyök érkeztek be: *Perth Amboy, N. J. Fr. Szlovenszky, 249 Spruce st., Bridgeport, Conn.* Mindenben Önökkel érzünk. Éljen a független Magyarország! Le a pánszlávokkal! Éljen Perényi László magyar hit-szónok. A perth amboyi egyletek és magyarság nevében: *Mitruska, Stump, Bogoz, Kiss, Götz, Szunyogh.*—A másik sürgöny így szól: *Rencsy János* urnak, mint a tiltakozó népgyűlés bizottsági elnökének, Bridgeport, Conn. Igen tisztelt Elnök Ur! Szívvel lélekkel Önökkel! Adja az ég, hogy siker koronázza működésüket. Hatalmasan emeljék fel szavukat a gazok ellen! Állítsanak fel példát. Vágják elleneink szemébe: Ne bánts a magyart! Üdvözléssel az „Uj Világ“ szerkesztősége nevében: *Szécskay György.*

MAGYAR KÓRHÁZ — DELRAYBEN. Vettük a következő sorokat: A Michigan államban fekvő Delray magyarsága egy emberbaráti és nemzeti vonatkozásokban kiszámíthatatlan fontosságú intézmény megvalósításán fáradozik. Ugyanis *dr. Szentpály Béni* kiváló magyar orvos és több tekintélyes magyar indítványára elhatározott egy magyar kórház, gyógyintézet és fürdő felállítása. Az e tárgyban összehívott első értekezleten több száz részvényt jegyeztek s a siker biztosítva van. Elhatározott 5000 darab 5 dolláros részvény kibocsátása s a magyarság bevonása. Hogy a nemes eszme mennél szélesebb alapokra fektetessék, az ügy ismertetése és a tervezet előterjesztése végett folyó hó (április) 28-án, vasárnap délután 3 órakor a Peninsular Bank termében nagy gyűlés tartatik, amelyre a magyarságot — úgy férfiakat, mint nőket — tisztelettel meghívja a tervező bizottság. Legyen ott a mondott időben imndenki, aki a nemes eszméket szíven hordja s aki a ma-

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.

Alakult 1906. február 27. Cleveland, O.
A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme.
Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén.
Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz. 305 Century Building, Cleveland, O.

AMERIKAI MAGYAR SZÍNHÁZ

Vasárnap, április 28-án délután 3 órakor színre kerül
Webster hallban, 119 East 11 utca alatt

JÁNOS VITÉZ

THURY ILONA MINT KUKORICZA JÁNOS

Igazgató: KARDOS HUGÓ.

gyarság várának megépítésében örömet talál.

KISS EMIL NEW YORKI BANKÁR KITÜNTETVE. Hogy ha honfitársainkról jól írhatunk, nagyon szívesen tesszük meg. Így nagy örömünkre szolgál hírül adni, hogy az amerikai magyarság egyik közismert tagját, *Kiss Emil* 104 Second Ave., new yorki bankárt kitüntetés érte. Kiss Emil bankár urat, aki szorgalmával, kitartásával és becsületességével számos jóbarátot és nagy becsülést tudott kivívni, nemcsak mi ismerjük, hanem mint igyekvő embert a benszülött amerikaiak is csak tisztelni tanulták meg. E tiszteletnek megnyilvánulását abban látjuk, hogy a consolidated Steamship Lines, melyhez a Malory Line, a Citizens Line, a Clyde Line és a Peoples Line, vagyis az összes nyugatra haladó hajók társulatai tartoznak, őt nevezte ki törvényes ügynökének a New York ugynevezett East Side-i részére. Mint ilyen kinevezett főügynökhöz tartoznak fordulni az east side-i törvényes hajóügynökök, ha nekik hajójegyre vagy egyéb felvilágosításra van szükségük. — Igaz szívből gratulálunk Kiss urnak e kitüntetéshez, amelyre törekvésével és becsületességével rászolgált.

A BETYÁR KENDŐJE. A regényes betyárvilág korából irt népsziműben mutatkozott be mult vasárnap az Allandó New Yorki Magyar Szintársulat. Kár, hogy aránylag kevesen voltak. Az előadás oly kiváló volt, hogy még e különben agyoncsépelet darab is mindvégig lekötötte a közönség figyelmét és a kitörő tapsok igazolták, hogy derék színészeink meg is érdemelték azt a figyelmet. Thury Ilona volt ezuttal is a fővonzó és játéka és dalai egyaránt gyönyörködtették a publikumot. Tisztelői virágcsokorral lepték meg őt. Virgay Boriska a nagyszony szerepében igazi ősnemes aszszonyt mutatott be. Dobó Böske mint a betyár szenvedő szeretője új szerepkörben mutatkozott be és drámai tudásáról is meggyőzött bennünket. Horváth Lajos, Heltai Árpád minden tehetségükkel illeszkedtek a darab keretébe; különösen ki kell még emelnünk Serly Lajosné alakítását, aki szívetindító drámai erővel játszott. Rédeyné, Miskolezy, Csongrády jó összejátékukkal emelték az előadás erkölcsi sikerét. — A rendező urhoz volna azonban egy szavunk, mert úgy tudjuk, hogy a kellékes és ügyelő is a rendező felügyeletére van bízva. Jó lesz gondolni arra, hogy máskor ne papírstancizlik puffogatásával utánozzák a revolverlövéseket. Ez igen mucsai dolog és nevetségessé teszi a legdrámaibb jelenetet. Jövő vasárnap délután a *János vitéz* kerül színre Thury Ilonával a czimszerepben és remélhetőleg ismét

zsufolt ház fog gyönyörködni a bájos zenéjének dalműben.

SZINHÁZ ÉS KÓRHÁZ. A new yorki magyar kórház szunnyadozó eszméjét akarja ismét életre hozni *Kardos Hugó* ur, a new yorki magyar színház iparkodó igazgatója. A kórház javára ugyanis egy rendes színházban diszeloádást kíván rendezni az összes new yorki magyar egyletek egybevonásával. *Kardos* ur e vállalkozását elismeréssel üdvözljük s erősen hiszszük, hogy az az előadás fog oly alapot teremteni a kórház javára, amelyen az ügy iránt érdeklődők tovább építhetnek. A szép eszmére különben még bővebben visszatérünk.

MAGYAR LEÁNYOK SZÖVETSÉGE. Érdekes eszmét pendített meg és vitt máris a siker útjára *Kovács Lajos* new yorki róm. kath. plébános. A *katholikus magyar leányok szövetségét* hívta életbe. Vasárnap egy hete volt az alakuló gyűlés s azóta a katholikus magyar leányok a szövetségük céljaira már 500 dollárt gyűjtöttek. A szövetség tisztikara a következő: igazgató *Kovács Lajos* plébános, elnök *Késey Boriska*, alelnök *Sponták Ilona*, jegyző *Szabó Mariska*, titkár *Oláh Margit*, pénztáros *Pallér Boris*. Örömmel üdvözljük ezt a szép szövetséget, mely messze kiható célokat tűzött maga elé: kath. magyar misszióház, kath. magyar kórház és egy magyar-angol iskola megteremtését. A francia közmondás szerint az Isten is azt akarja, amit a nők akarnak s így ama szép célok kétségtelenül testet fognak ölteni.

SZAMOSSY ELZA HAZAUTAZIK. Szamossy Elza, aki a *Pillangó kisasszony* czimszerepében zajos sikereket aratott, amerikai körutjáról visszajött New Yorkba. Nehány előadásban még fellép Brooklynban s azután kedden a Deutschland nevű hajón megy vissza Magyarországra, viszi magával az Amerikában szerzett babérokat és — dollárokat.

VIHAROS KÖZGYÜLÉS. A new yorki magyar segélyegyletnek a tagok felvételéből és a közös fogadó-bizottságból kifolyólag fölötte viharos közgyűlése volt szerdán este, mely az éjjelutáni órákig eltartott. Az előrehaladott időnél fogva a felette érdekes és jellemző gyűlés részleteiről csak lapunk jövő számában fogunk beszámolhatni. Örvenletes dolog azonban az, hogy a közgyűlés elfogadta a Bevándorlónak két hét előtt hangoztatott javaslatát: a közös bizottság feloszlása és az egyletek bevonásával egy magyar bizottság kiküldése. *Berkó D. Géza*, az Amerikai Magyar Népszava szerkesztője terjesztette az erre vonatkozó indítványt a közgyűlés elé, melyet, mint említettük, egyhangulag el is fogadtak.

PITTSBURG ÉS KÖRNYÉKE.

Rovatvezető *Mázor Béla* társszerkesztő.

Mérnökök asztaltársasága.

Az elmúlt szombaton megalakult Pittsburgban a magyar mérnökök asztaltársasága, amely egyelőre még minden szorosabb egyleti jelleg vagy kötelék nélkül csatolja egymáshoz a tagokat, de máris azzal a nemes célzattal, hogy ápolja az idegenbe vándorolt kollégák között a baráti jó viszonyt s a maga kicsiny erejével odahasson, hogy a hazai diplomás embereknek megfelelő pozíciót biztosítson. A hatalmas gyárvidéken több mint félszáz magyar mérnök dolgozik gyárakban, öntödékben, bányákban és összevéve is dicsőséget hoznak a magyar földön szerzett diplomának, azonban szükségét érezték annak, hogy erejüket összevevessék s ez teremtette meg a pittsburgi és környékbeli magyar mérnökök asztaltársaságát.

Az asztaltársaság nem választott elnököt, tisztikart, hanem megbizta egyik legagilisabb szervezőjét, *Góth Károly* mérnököt a vezetéssel, akinek nevével gyáralapítási cikkei révén már lapunk olvasói is több ízben találkoztak. Összejöveleiket szombat esténként tartja a Diamond streeti hatalmas „Hofbräu“ egyik külön termében, melyen maga a tulajdonos, Mr. Bear is részt szokott venni s előzékenységgel állandóan kitünteti a magyar társaságot, de megjelennek azon rendesen többen a német, svéd és egyéb nemzetiségű mérnökök közül is.

Az alakuló gyűlésen *Richter Károly* elnöklése mellett a következők vettek részt: *Góth Károly*, *Schiller Béla*, *Somlyó Bertalan*, *Egermann Miksa*, *Steingassner Herman*, *Berta M.*, *Fuchs A.*, *Belnie C. E.*, *Szabó József*, *Dukesz Emil*, *Rev. L. Almásy*, *Mc. Egerman*, *Rev. A. Székely*, *Szathmáry Ervin*, *Róthbauer Ferencz*, *Márki S. A.* és többen a vendégek sorából.

MÁZOR BÉLA, lapunk társszerkesztője betegségeből felépült s folytatja lapunk érdekében megkezdett munkáját.

TAVASZI MULATSÁG. A pittsburgi Önképzőkör május elsején nagyszabásu tavaszi mulatságot rendez, amelyre nagyban folynak az előkészületek, hogy annak sikere hasonló legyen az előző mulatsághoz.

KERESTETNEK

asztalosok, tanoncok és most ideérkezett munkások is felvétetnek *Klein testvérek* bambó gyárában: 520—522 East 81 utca *New York*. Jelentkezhetni a legfelsőbb emeleten levő irodában.

THE ORIENTAL BANK

A Keleti Bank

182-184 BROADWAY, fiók a Bowery és Grand street sarkán, NEW YORK

Tőke és felesleg \$1,850,000

R. W. JONES, Jr. elnök
LUDWIG NISSEN, ERSKINE HEWITT, CARLES J. DAY alelnökök
GEO. W. ADAMS, pénztáros

NELSON G. AYRES, első alelnök
R. B. ESTABROOK, helyettes pénztáros
LEOPOLD FRIEDRICH, a külföldi osztály vezetője

CZÍVÉLYESEN MEGHIVJUK ÜZLETI ÖSSZEKÖTTETÉSRE
KÜLFÖLDI PÉNZEKET VESZÜNK ÉS ELADUNK UTAZÓK SZÁMÁRA HITELLEVELEKET FOLYÓSITUNK
IMPORTÁLÓ KERESKEDŐKNEK ÜZLETI HITELT BIZTOSITUNK
VESZÜNK ÉS ELADUNK MAGYAR ÉS OSZTRÁK ÉRTÉKPAPIROKAT.

társzerkesztő.

ársasága.

megalakult Pitts-
kők asztaltársasá-
minden szorosabb
k nélkül csatolja
máris azzal a ne-
ja az idegenbe ve-
arátí jó viszonyt s
dahasson, hogy a
ek megfelelő pozi-
lmas gyárvidéken
mérnök dolgozik
nyákban és össze-
a magyar földön
zonban szükségét
üket összevessék s
urgi és környékbe-
ltársaságát.

választott elnököt,
ta egyik legagili-
ároly mérnököt a
gyáralapítási cik-
vasói is több ízben
leiket szombat es-
d streeti hatalmas
termében, melyen
ear is részt szokott
állandóan kitünteti
megjelennek azon
svéd és egyéb nem-
is.

Richter Károly el-
kezők vettek részt:
éla, Somlyó Berta-
Steingassner Her-
Belnie C. E., Sza-
Rev. L. Almássy,
Székely, Szathmáry
cz, Márki S. A. és
ól.

nk társzerkesztője
olytatja lapunk ér-
nkáját.

AG. A pittsburgi
én nagyszabásu ta-
z, amelyre nagyban
hogy annak sikere
mulatságéhoz.

TNEK

és most ideérkezett
ek Klein testvérek
-522 East 81 utca
tni a legfelsőbb eme-

N K

ök
pénztáros
di osztály vezetője

FOLYÓSITUNK

AMERIKAI DOLGOK

ROOSEVELT VAKÁCZIÓJA. Az Egye-
sült Államok elnöke ebben az esztendőben
jóval korábban kezdi meg vakációját, a
mennyiben már június 12-én Oyster Baybe
vonul, ahol az egész nyarat megszakítás nél-
kül fogja tölteni.

„A CZÁR HUGA.” Kovalinszky Mártha
a Ventura hajón Ausztráliából San Fran-
ciscoba érkezett, ahol a bevándorlási ható-
ság visszatartotta őt addig, amíg az orvosok
kétségtelenül megállapítják, vajjon csak-
ugyan egyiptomi szembetegségben szenved-
vagy sem. Ha az orvosok a betegséget kon-
statálják, akkor Kovalinszky Márhát, aki
magát orosz hercegnőnek és a czár unoka-
hugának mondja, nem engedik partra szálla-
ni.

ÖNGYILKOSSÁGI SZERZŐDÉS. Nem
minden alap nélkül való az a hír, hogy a
Pennsylvania állambeli Erieben a Werthei-
mer és Horowitz czég két beltagja szerződést
kötött, hogy egy meghatározott napon mind-
ketten öngyilkosok lesznek. Horowitz és
Wertheimer üzletüket potom árért kiárul-
ták, azután pedig eltűntek a városból. Ho-
rowitz eleget tett szerződésbeli kötelességé-
nek, mert Kansas Cityben megölte magát.
Wertheimer nyom nélkül eltűnt.

FÉLT AZ ASSZONYÁTÓL. A New Jer-
sey állambeli Ridgewoodon Gardner W. Fri-
gyes békebíró után kedden valóságos hajtó-
vadászatot rendezett a felesége, aki élt a gya-
nupörrel, hogy férjem uram egy más asz-
zony karjaiban találta meg a boldogságot.
Ráakadt végre. Akkor pillantotta meg, mi-
kor az 50 esztendő békebíró a 22 esztendő
szép Elgiunéhez akart betérni, akinél külön-
ben mindennapos vendég volt. Mikor azon-
ban a férj is meglátta feleségét, nyugodtan
előhuzta revolverét és anélkül, hogy csak egy
szót is szolt volna, agyonlőtte magát.

A LÉGHAJÓS KALANDJA. Ezernyi
ember jelenlétében szállott fel léggömbön a
New Jersey állambeli Newarkon Mack Já-
nos. Körülbelül 2000 látnyi magasságban
volt, mikor egy hullóernyő segítségével akart
a földre szállani. Az ernyő azonban fel-
mondta a szolgálatot, nem nyilott ki és Mack
János örületes sebességgel zuhant lefelé.
Mintegy 600 látnyi magasságban volt a föld-
től, mikor az ernyő kinyilott, de, bár a lég-
hajós épkézláb ért a földre, annyira odavolt,
hogy orvosok térítették magához.

TÜZEK. New York városában keddről
szerdára virradó éjszakán hat helyen idézett
elő rettenetes félelmes és nagy károkat a tűz.
Egyik helyen különösen nagy volt a kár. A
tűz a Despatch istállóban tört ki, ahol négy

A BEVÁNDORLÓ

ember és 250 ló veszett a lángokba.

„FEKETE KÉZ” BIRÓSÁG ELŐTT. A
Pennsylvania állambeli Wilkesbarre és kör-
nyékének lakosai évek óta valóságos rette-
gésben élnek. A „fekete kéz” fenyegetései-
től annál is inkább volt okuk rettegni, mert
ezeket a fenyegetéseket gyakran be is váltot-
ták. Felül husz emberen, akik a „fekete
kéz” bandába tartoztak, kerütek a bíróság
elé, hogy bűnös cselekedeteikért feleljenek.

CSÓK NEMFIZETÉS. Omahában Pries
Miklóstól Bolz asszony, egy érett koru, ter-
metes hölgy, 110 dollárt kért kölcsön, amit
a kiszabott határidőn belül vissza is akart
fizetni. A derék Pries azonban ezt mondta
a természetes hölgynek: „Adjon egy csókot és
a dolog rendben van.” És a dolog rendben
lett. Egy más alkalommal azonban a köl-
csönadott 25 dollárt nem volt hajlandó —
az asszony boszuságára és csalódására —
ezuppanó csók-fizetéssel kiegyenlíteni, ha-
nem csengő pénzt követelt, sőt a már csókkal
kifizetett 110 dollár miatt is bíró elé idézte
az asszonyt. A bíró a 110 dollár kifizetésé-
re kötelezte az adóst. „De mikor én már
csókkal fizettem!” — kiáltott fel az asszony
méltatlankodva. „Kérje vissza tőle,” — vá-
laszolt a bíró nyugodtan és a következő ügy
feleit szállította a terembe.

A PITTSBURGI MAGYAR ÖNKÉPZŐKÖR

1907 május hó 1-én

a Forbes streeti Turn Hallban FÉNYES TAVASZI MULATSÁGOT

rendez, amelyen világpósta, tombola és táncz
szórakoztatják a közönséget.

A tiszta jövedelem a könyvtár javára lesz
fordítva s ezért felülfizetéseket is köszönet-
tel fogadunk és hirlapilag nyugtázunk.

BELEPŐ JEGY ÁRA 50 CENT.

Jegyek előre válthatók: a „Bevándorló”
pittsburgi fiókirodájában, 1114 Forbes st.,
Klein Jakab bankházában és a kör tagjainál.
Este a pénztárnál.

A RENDEZŐSÉG.

A Nagyvilágból

JAPÁN JAVASLATAI. A „Japan Dai-
ly Mail” című tokiói ujság jelenti, hogy a
hágai békekonferencián a japánok önálló
javaslatokat fognak előterjeszteni, melyek
a háborus időkben a semleges területeknek
a háborus felek által való felhasználását czé-
lozzák.

**SZOCIALISTÁK ÉS A NEMZETI
PÁRT.** Lodzban kétségbeesett küzdelmet
vivnak a nemzeti pártiak a szocialistákkal.
Ebben a küzdelemben az utolsó hetek alatt
25 embert megöltek és ötvenhetet megse-
besítettek. Tegnapelőtt a nemzeti pártiak
elcsíptek 3 szocialistát, akik egy 15 esztendős
leányt meggyilkoltak. Rövidesen bán-
tak el velük. Kiczípték őket a város vé-
gére és felhúzták egy fára.

A CSEHEK TÖREKVÉSE. Az ifju-cse-
hek név alatt csoportosult politikai párt fel-
hívást intézett a néphez, hogy a májusi vá-
lasztások alatt támogassák őket, akiknek po-
litikai programja Csehország önállósítása.
Ezt ugyan elérni nem fogják, de az nagyon
valószínű, hogy Ausztria valamennyi szláv
nemzetiségét egy táborba fogják tudni hoz-
ni.

AZ ANGOL KIRÁLY KALANDJA.
Edvárd angol király és a felesége, kik most
Nápolyban az olasz király vendégei, elmen-
tek a város nevezetességeit megnézni. Töb-
bek között a Chiara-templomba is be akar-
tak menni. Ez azonban esukva volt. A ki-
rály környezetéből valaki bekopogtatott a
barátokhoz, akik javában ebédeltek, hogy a
kulesot elkérje. Egy barát azt hitte, hogy
koldus kopogtat, kiszólt hát: „Eredj béké-
vel jó ember, nincsen nekünk semmink szá-
modra...” A király kíséroe ujrá kopogta-
tott és beszólt, hogy nyissák ki a templomot:
„Hagyj nekem békét. Ilyenkor ebédelni
szoktak, nem imádkozni.” Edward király
pedig a templom előtt kaczagott, hogy a kö-
nye is kicsordult.

KERESTETIK

Sopronyi Ferencz 34 éves nagy-károlyi,
szatmármegyei születésű, nagy szöke baju-
sza és állán forradás van, egy éve tartózkó-
dik Amerikában. Utoljára New Yorkban a
80-ik utczában lakott. Szegény felesége ke-
resi. Aki tud róla, irjon azonnal Kiss Emil
bankárhoz, 104. Second Ave., New York.

RENDES ZSIGMOND ur
CHICAGOBAN és környékén képviseli la-
punkat. Előfizetési és hirdetési díjakat fel-
vehet és nyugtázhat. A Bevándorló kiadó-
hivatala.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

Pénzutalványok és hitellevelek a világ minden részére

Örökségeket és követeléseket pontosan behajtanak

15 WILLIAM STREET

NEW YORK

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden kedden és pénteken.
Kiadja a "Bevándorló" ujságvállalat

Szerkesztő

SINGER MIHALY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

327 East 13th Street, New York.

Telefonszám 4350 Orchard.

Pittsburgi iroda: 1114 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Irodavezető: MÁZOR BÉLA.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

New York város egész évre \$3.00
Egy Államok és Canada egész évre 2.50
Magyarország egész évre 4.00

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants
from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every Tuesday and Friday.

Published by the "Immigrant" Publishing Co.

Edited by

MICHAEL SINGER.

Editorial Rooms: 327 East 13th Street, New York.
Telephone: 4350 Orchard.

Pittsburg offices: 1114 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Manager: ADALBERT MÁZOR.

SUBSCRIPTION RATES:

For New York City, 1 year \$3.00
For the U. States and Canada, 1 year 2.50
For Hungary, 1 year 4.00

Szilánkok

— Rockefeller, az amerikai olajkirály, minden áron jobb viszonyba akar lépni haragvó Istenével. Ötven millió dollárt áldoz a khinaiak megtérítésére. S míg a messze keleten a szeretet vallásába akarja bevezetni a pogányokat, addig itt pogányul nyuzza tovább a népeket. Rockefellerre méltán lehet mondani: Az egyik keze nem tudja, hogy mit tesz a másik.

— A pánszláv agitátorok azt mondják, hogy a tótoknak több joguk van Magyarországhoz mint a magyaroknak, mivel ők, a tótok, régebben lakják azt a földet. Az indiánusok is régebben vannak Amerika földjén mint a mostani amerikaiak. Azért azt a pan-indiánust, aki a mostani Amerikát az ő törzse számára visszareklamálná, még Rovníanek is a bolondok házába küldené.

— Különbözik találon jegyezte meg Perényi plébános a bridgeporti népgyűlésen: A monda szerint a tótok egy fehér lóért átengedték földjüket Árpádnak, mi most egy pár fehér — számárért vissza nem adjuk azt.

— A világ minden madarát tolláról ismerik meg. A bridgeporti Madárt arról, hogy akkor tót, meg akkor magyar, amikor és a hogy érdeke ezt megköveteli. A Niagara Fallsi gyűlésén a magyar papoknak tiltakozott a „magyar“ elnevezés ellen, lévén ő tót. Mikor Csaba plébános elhunytával a zsiros plébániára fáj a foga, átvedlett magyarrá. Most pedig, hogy benn van a plébániában, visszavedlett tóttá. A bridgeporti magyar katolikusok tudják, hogy miük van a jó Madárban.

— A törvény előtt itt Amerikában mindenki egyenlő — egyben. A minap egy szem-bajos szegény asszonyt a bevándorlási ható-

A BEVÁNDORLÓ

ság deportálásra ítelt. A törvény így akarja. A törvényt pedig tisztelni kell, ha mindjárt egy anyát el is szakítanak gyermekeitől. — A törvény azt is mondja, hogy börtönviselt emberek nem valók Amerikába. Hanem azért szabadon beszélhetett a minap egy olasz, aki hazulról kettős gyilkosság elkövetése után megugrott.

— Az első magyar olaj és érczbánya részvénytársaságra egy hazai lap azt mondja, hogy svindli. Az így megbélyegzett részvénytársaság egyik tisztviselője: Bloch bíró. Ha tényleg „svindli“ az a társaság, akkor a bíró fölött mi fogunk bíraskodni, akik hitünk a szavában. Egy bírónak volna legkevésbé szabad olajat prédikálni, mikor vize sincsen. Mózes ideje pedig már rég elmúlt. Különbözik még Mózes sem tudott a sziklából olajat fakasztani.

NEMZETISÉGI BOTRÁNY.

A „Pesti Hírlap“ április 11-iki számából.

Addig feszítették a húr, míg elszakadt. Az egyik nemzetiségi képviselő, valami Vajda Sándor, túllépte azt a határt a parlamenti viselkedésében, ameddig vele szemben is kötelező a parlamentáris modor. Oly aljas módon megsértette a magyar nemzetet, a melynek ő is egyik országgyűlési képviselője, hogy azt már a parlament megkövetésével — mit ma megtett — nem expialhatta s a szó legszorosabb értelmében lehetlenné tette magát nemcsak a képviselőházban, hanem még a saját nemzetiségi pártjában is. Mert a történetek után lehetetlen, hogy a parlamentnek tagja maradjon, legalább is tisztességgel nem teheti ezt.

Amit ez az ember tett, az egyszerűen csirkefogó tempó. Nem lehet arra finomabb kifejezést használni. Az utca porából szedte fel a piszkot s úgy akarta becsempészni a parlamentbe a magyar nemzet megszégyenítésére, hogy senki észre ne vegye. Egy gyalázó verset felolvasatlanul becsempészett a képviselőházi naplóba s mikor megijedt a veszedelemtől, akkor vissza akarta lopni. De mivel ez nem sikerült, hát ma vesszöt futott a parlamentben s háromszáz ember vágta az arcába a gazember szót. Senki se ütötte meg; pedig ez talán szerencse lett volna reá nézve, mert akkor valakivel talán még holmi lovagias ügyet csinálhatott volna, így azonban mai utolsó parlamenti szereplése egyenlő volt a legcsufosabb erkölcsi kigolyózással.

Az egyéni része ennek a piszkos ügynek egy nemzetiségi képviselő erkölcsi kivégzésével el van intézve. De annál elintézetlenebb a többi nemzetiségi képviselőnek az ügye az egész parlamenttel szemben. Eljutottunk a határpontig, ameddig a magyar nemzet türelme tart. Most az a kérdés, hogy a többi nemzetiségi képviselőben van-e annyi műveltség, jó nevelés, értelem és hazafiság, hogy felhagy az eddig követett politikával és taktikával, amely esetben velük parlamentáris módon tovább lehet érintkezni, vagy pedig műveletlen vad emberek, akik folytatják a magyar nemzet türelmével való visszaélést s obstrukciós merényletekkel akarják megakasztani az ország ügyeinek elintézését; ebben az esetben brachialiter kell velük is egyszer s mindenkorra leszámolni. Végre is tizezer néptanító nem fog éhezni tiz nemzetiségi képviselő szereplési őrzöngése miatt. A tanítói nyomor ugyanis annyira

elkeseríti a lelkeket, hogy igazán nem csudálkozhatnánk rajta, ha ezt a tiz akadémikus-kódó képviselőt leütné a tizezer néptanító.

Semmiféle erőszakosságot sem helyeslünk. Még egyes magyar képviselőknek a vita hevében nekieresztett nagyon durva kifejezéseit se mindig helyeseljük, ami persze innen a higgadt távolból nagyon könnyű dolog. De nagyon is értjük és meg tudjuk magyarázni a legdurvább erőszakot is, ha a nemzetiségi képviselők gyökeresen meg nem változtatják a modorukat, taktikájukat s minden beszédüknek tenorját. Lássák be az urak, hogy tovább nem hazudozhatnak a magyarok ellen a magyar képviselőházban. Mikor az egész világon semmiféle államban nincs oly szabadsága idegen nemzetiségeknek, mint nálunk, micsoda arczatlanság az idegen ajku lakosság elnyomásáról beszélni.

Elvárjuk a nemzetiségi képviselőktől, hogy a mai naptól kezdve gyökeresen megváltoztatják a politikájukat. De egyszersmind a magyar képviselőknek és a kormánynak eljárásában is gyökeres változást követelünk a nemzetiségi képviselőkkel szemben.

A magyarságot több erővel és több méltósággal kell képviselni a nemzetiségekkel szemben. Az összes magyar politikusok bünyös közönyének tulajdonítható csak, hogy ennyire megnőtt a szarva a nemzetiségi agitátoroknak. Ezeket a szarvakat le kell törni. Az izgatókat benn a parlamentben és künn az országban meg kell fékezni. Magukkal a nemzetiségekkel pedig komolyan, szeretettel és szakértelemmel kell foglalkozni.

Nem szabad tünni tovább, hogy a nemzetiségeket az agitátorok vezessék. Ki kell szabadítani a népet ezeknek a körmei közül.

Most látjuk ugyanis, hogy maguk a nemzetiségek mennyivel különbek, mint az ő képviselőik. Hiszen ha a parlamentbe választott képviselőik után itélnék meg az ország oláh, tót vagy szerb lakosságát, akkor nagyon furcsa vélekedést kellene táplálnunk e nép-törzsek műveltségéről. Ugy kell lenni, hogy ezek az urak csak a szájaskodásuknak, csak a nép félrevezetésének köszönhetik, hogy bejutottak a képviselőházba. Elég baj. Ezért a koalíciót is kell hibáztatnunk. A választások előtt ismételtlen figyelmeztettük a szövetségelt ellenzék vezető-bizottságát—olvasóink emlékezhetnek, — hogy a nemzetiségi kerületeket ne hanyagolják el, hogy ezekbe a legkiválóbb jelölteket küldjék, hogy ne engedjenek nemzetiségi képviselőket a parlamentbe. Nem hallgattak a figyelmeztetésre. A politikus urak csak akkor szeretik az ujságokat, ha dicsérik őket, pedig néha ezeknek intését is megfogadhatnák. Most aztán az ő könnyelmű közönyüknek az egész ország iszsza meg a levét.

Térjenek végre észre a magyar államférfiak, hogy a nemzetiségi kérdéssel alaposan kell foglalkozni s a magyarosítást nem a katonai vezényszón kell elkezdni. Ha a magyarság a saját országában nem bírja a maga kulturájával beolvasztani a nemzetiségeket, ha a saját parlamentjében nem tud ur lenni, akkor semmiféle joga sincs sem a királylyal, sem Ausztriával szemben fellépni.

RAJCS ZOLTÁN ur

Canadában és az Egyesült Államokban utazik a Bevándorló érdekében. Előfizetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat. Rajcs Zoltán urat különösen ajánljuk honfitársaink figyelmébe.

HALADÁSUNK.

Irta: Hock János.

A „Magyarország”-ból vesszük át a következő cikket:

A léghajósok még a legnagyobb viharban is a legteljesebb mozdulatlanság érzésével utaznak. Sohasem tudják, hogy vajjon állnak-e, vagy repülnek; esnek-e vagy emelkednek?! Viszi őket a légáramlat s mivel együtt repülnek vele, fogalmuk sincs haladásuknak sebességéről, vagy irányáról.

Mindezekre csak a külső jelenségek éles megfigyeléséből következtethetnek. Ha a kosárból kiszórt papírosdarabok esnek, akkor tudják, hogy ők emelkednek. Ha ellenben felfelé szállingóznak, akkor biztosak, hogy a léghajó súlyed.

E látszólagos mozdulatlanságban némelykor nem is sejtik, hogy milyen gyorsan haladnak.

A történelmi események felfogásában is így tévesztheti meg az embert az idő. Aki az áramlatban benne él, észre sem veszi, milyen rohamosan halad és alakul át körülötte minden. S mikor az események sodra már viszi és ragadja is őt magával, még akkor is gyakran a mozdulatlanság érzésével panaszkodik.

A térnek és az időnek ez a kettős, de azért mégis egybevágó törvénye jut önkénytelenül eszembe, mikor látom, hogy az ideges közvélemény minő nyugtalansággal és türelmetlenséggel fészegeti nálunk is a nemzeti politika mai irányzatát és menetességét. Nem akarják észrevenni, hogy a végfelenség összhangjában sem a tárgyak, sem a tények között nincsenek szembetűnő, éles elválasztó vonalak, hanem mindig csak fokozatos átmenetek.

Minden természetes fejlődés, amely az evolúció törvényén alapszik, zökkenés nélkül, ugyszólván észrevétlenül visz át egyik ténnyől, vagy helyzetből a másikba. Nincsen ugrás, de megszakítás, vagy megállás sincs. Ugy vagyunk vele, mint testi szervezetünk gyarapodásával. Észrevétlenül fejlődünk és csak akkor látjuk a különbségeket, ha távolabb eső korszakokat állítunk életünk folytonosságából egymás mellé.

Ezért ítéli meg igazságtalanul a mai politikai helyzetet is az, aki nem a fejlődés egymásutánját nézi, hanem csak a kitűzött végcélt, amely felé törekszünk. Bizonyára az a végcél még nagyon messze van, de minden lépés, amelyet feléje teszünk, közelebb visz hozzá. Hiszen még az Isten „Legyen” szava sem teremtett a sötét kaoszából egyszerre világokat, hanem az agyakra lerakott örök törvények átalakító ereje építette csak fel

évmilliók következetes munkájával a világrendszereket.

Egy nemzet elalélt lelkét sem lehet egyszerre új életre ébreszteni. Nehéz és fárasztó munka ez, mint a megdermedt tagoknak életrekeltése. Bizonyos lassu érésre és benső átalakulásra van szüksége a nemzet közszellemének is, mert enélkül még új intézményekkel sem önthetünk új lelkét, új erkölcsöket a társadalom közfelfogásába.

Minden korszaknak megvannak a maga erkölcsi és uralkodó eszméi. Ezek adják meg a történelmi korszakoknak karakterét és benső tartalmát. Ezek az eszmék és erkölcsök lassan fejlődnek, kivirágóznak, gyümölcsesé érnek, hogy aztán lassanként ismét hervadásnak induljanak. Idővel pedig elhalnak és mint az összeporladó fa, kisebb, vagy nagyobb zajjal összeomlanak. Maguk alá temetik a multat, de a gyökerekből kisarjadzik az új élet.

Ezért vannak a történelemben teremtő és hanyatló korszakok. Rövid virágzások és hosszú meddőségek! De még ez a meddőség is mindig csak előkészítője egy frissebb és erőteljesebb áramlatnak, mint a tél a tavasz-nak.

Egy-egy ily korszak nem tarthat örökké. Mint ahogy a ruha is elavul és lekopik lassankint az emberről, úgy avulnak el a politikai rendszerek és úgy kopnak el a korszalmék is. Szinte észrevétlenül válnak hazugságokká és ilyenkor vagy egy nyugodt evolúció tolja félre azokat az utból, vagy a rázkódtatások viharával söpri el egy erősebb revolúció.

Kétségtelen, hogy a forradalmak a nemzeti újjászületésnek legerőteljesebb és leggyorsabban ható eszközei. De mindig veszedelmes gyógyszerek, amelyekbe a gyengébb szervezetek könnyen elpusztulhatnak!

Mi sokkal kisebb nemzet vagyunk, hogysem kísérletezhettünk. Átalakulásunkat tehát erőnk fokozatos fejlesztésével az evolúció természetes útján kell bevégeznünk. Jöjünk van megkövetelni, hogy a nemzeti kormány lépésről lépésre vigye eszméinket dialdra és egy vonalnyira le ne térjen a nemzet által szentesített végcélok elvi álláspontjáról. Minden lépése egy lépcsővel magasabbra emelje a nemzeti eszmék lobogóját és közelebb vigyen bennünket állami függetlenségünkhöz és önállóságunkhoz. De viszont számot kell vetnünk a rendelkezésünkre álló erőviszonyokkal is, mert minden politikai átalakulás végelemzésében mégis csak hatalmi kérdés és kalandos vállalkozások kedvéért nemzetünk jövőjét nem kockáztathatjuk. Még saját életünkkel sincs jogunk szabadon rendelkezni, annál kevésbé egy nemzet életével, amelynek fentartása, fej-

lesztése felelősségteljes kötelességünk.

Nem látjuk-e, hogy éppen azok szitják következetesen a nemzeti kormány ellen való elégedetlenséget, akik a legválságosabb időben a nemzeti ügynek árulói voltak?! A hatalom megfizetett zsoldosai, akik szentségtörő kezüket még alkotmányunkra is felémelték!

Nekik most minden kevés. Lekicsinyelik a verejtékes munkát. Ők, akik csak rombolni tudtak, fitymálgatják az alkotást. A mi rendszeres és visszacsést semmiféle irányban nem tűrő haladásunk nekik csak csigalépés. Sürgetnek, követelnek és szemünkre vetik, hogy egy év alatt nem tudtuk felépíteni, amit egy szerencsétlen párhatalmi rendszer husz évig csak rombolt és szétporlasztott.

Kétségtelen, hogy a mai átmeneti korszak csak előkészítője a jövőnek. Így tekintjük mi is. De ha fejlődésünket nem a napi események folytonosságában vizsgáljuk, hanem összehasonlítjuk csak a közelfekvő multtal, máris gazdag eredményekre mutathatunk. Mindenütt látjuk lerakni az alapokat, amelyekre később bizton építhetünk. Pár évvel ezelőtt még az elnyomott társadalmi osztályok is némán tűrték tarthatatlan helyzetük nyomoruságát. Mocczanni sem mertek, nem, mert érezték a reájuk nehezedeő hatalom súlyát. Az új rendszer legalább felszabadította a lenyüggött önértetet. A jogos sérelmek ma már nyíltan mutogatják régi sebeiket. Panaszait, kivánságaikat az ország színe elé viszik és a legsürgösebb bajok máris orvoslásra találtak. A hazugság helyébe az őszinteség lépett. Ki mert beszélni nálunk a kormánysszéken valaha önálló jegybankról, gazdasági függetlenségünk előkészítéséről?! Hova tűnt a felfelé mindig meghunyászkodó régi rendszer vesztegetéseivel, erőszakos választásaival, kormányzati visszaéléseivel, sápjával és kitarított politikusaival? Tiszta áramlat szoritotta ki a fülledt levegőt és ez a nemzet nemesak erkölcsileg tisztult már, de közszellemében is újjászületett. Ha van politikai verseny, az nem a nemzeti jogok csorbitása és elalkuvása körül folyik többé, hanem csak a jogok kiterjesztése és a szabadság kiszélesítése körül. Ma már nem súlyedünk, hanem emelkedünk. Nem csuszunk többé a lejtőn lefelé, hanem lépésről-lépésre tért foglalunk és haladunk a gazdasági és politikai függetlenség végcélja felé.

Ezek az egymásba szövődő lassu, de biztos átmenetek mutatják nekünk a mi következetes haladásunkat. Az eseményeknek szembeállítás a mi legtisztább mértékünk. Mi is úgy vagyunk tehát, mint a légáramlattal együtt repülő léghajós! Ugy érezzük, mint ha bizonyos mozdulatlanság nehezédnek reánk, pedig a külső jelekből máris megítélhetjük haladásunknak nemcsak irányát, hanem sebességét és emelkedését is.

ALAPITTATOTT 1889.

EGYESULT ERÖVEL.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓ- ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG, KÖZJEGYZŐI IRODÁJA

1340 Penn Ave., PITTSBURG, PA., és 207—6th Ave., HOMESTEAD, PA.

KÜLDÜNK PÉNZT az 6-harába olcsó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átvételét igazoló postai feladó vevényt.

VESSÜNK ÉS ELADÜNK külföldi pénzeket. Pénzelket elhelyezük bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi postatakarékpénztárba és beszeressük az eredeti betétkönyvecskét.

ELADÜNK HAJÓJEGYEKET a leggyorsabb hajókra a hajótársulatok eredeti árán és utasaink a leggyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továbbíttatnak New Yorkba.

ELFOGADÜNK BETÉTEKET A „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. JAVARA IS.

MAGYAR AMERIKAI TAKARÉK ÉS HITEL TÁRSULAT, DUQUESNE, PA. Négy százalék betét számlára. Két százalék csekk számlára.

ALAPTÖKE ÉS FÖLÖSLEG \$175,000,00.

THE RISING SUN BREWING CO.

Csehországi módon készült sör A legválogatottabb arany árpából, malátából és mézharutos cseh komlóból főzik.

FELTÉTLENÜL JOBB BARMILY

IMPORTALT SÖRNEL.

ELIZABETH, N. J.

ogy igazán nem csu- a ezt a tiz akadémós- a tizezer néptanító. sságot sem helyes- gyar képviselőknek a tett nagyon durva ki- helyeseljük, ami per- rolból nagyon könnyű értjük és meg tudjuk bbb érzőszakot is, ha a gyökeresen meg nem ukat, taktikájukat s enorját. Lássák be az hazudozhatnak a ma- képviselőházban. Mi- semmiféle államban idegen nemzetiségek- esoda arcátlanság az elnyomásáról beszélni. zetiségi képviselőktől, ezdve gyökeresen meg- tájukat. De egyszers- selőknek és a kormány- ökeres változást köve- képviselőkkel szemben. b erővel és több méltó- ni a nemzetiségekkel magyar politikusok bü- ajdonítható csak, hogy árva a nemzetiségi agi- a szarvakat le kell tör- enn a parlamentben és meg kell fékezni. Ma- gekkel pedig komolyan, telemmel kell foglalkoz-

tovább, hogy a nemzeti- k vezessék. Ki kell sza- knek a körmei közül. nis, hogy maguk a nem- l különbek, mint az ő ha a parlamentbe vá- után itélnék meg az gy szerb lakósságát, ak- rélekedést kellene táplál- műveltségéről. Ugy kell urak csak a szájkodá- félrevezetésének köszön- ottak a képviselőházba. koalíciót is kell hibáz- tások előtt ismételtlen fi- szövetkezett ellenzék ve- olvasóink emlékezhetnek, égi kerületeket ne hanyá- kbe a legkiválóbb jelölte- ne engedjenek nemzeti- parlamentbe. Nem hall- tetésre. A politikai urak k az ujságokat, ha dicsé- na ezeknek intését is meg- st aztán az ő könnyelmű gész ország iszsza meg a

észre a magyar államfér- zetiségi kérdéssel alaposan a magyarosítást nem a ka- kell elkezdni. Ha a ma- rszágában nem bírja a ma- beolvasztani a nemzetisége- arlamentjében nem tud ur- nmiféle joga sincs sem a Ausztriával szemben fellép-

OS ZOLTÁN ur Egyesült Államokban uta- b érdekében. Előfizetési dí- és nevünkben nyugtázhat- at különösen ajánljuk hon- mébe.

Hazai Dolgok

Kiss József jubilál.

BUDAPEST. Élő költőink legkiválóbbja, Kiss József, ez év szeptemberében tölti be írói működésének negyvenedik esztendejét. Szeptemberben lesz negyven éve, hogy Kiss József első költeménye megjelent. Negyven éves pályája, mely egyre felfelé halad, a gyönyörű alkotások egész sorozatával írta be nevét irodalomtörténetünk kitünőségei közé. A Simon Judit, Rab asszony, Ágota kisasszony és Jehova költője népszerű az egész országban, sok kisebb verse a magyar lírának megannyi gyöngye. Izig magyar költő Kiss József, a hangjában, a tárgyában és az érzésekben egyaránt. Minden újabb esztendő egy-egy újabb remekkel gazdagította irodalmunkat. A legutóbbi évek-ből való a Tüzek, A naphoz című költeménye, mely mindmegannyi utjelzője a magaslatoknak, ahol költészete szárnyal. Ugy értesülünk, hogy Kiss József negyven éves írói jubileumát méltóképen készül megünnepelni az írói világ. A jubileumra megjelennek Kiss József újabb költeményei díszkiadásban, jeles mestereink illusztrációival. A jubileumi ünnepségben bizonyára ünnepi rész vesz az a nagyközönség, mely Kiss József költészetének minden tisztelettel és csudálattal adózik.

Nagyvárosi erkölcsök.

BUDAPEST. Éjjel az utcán nagyon kellemes sétálni, ha nem ártatlan hölgy az ember, sőt az sem volna baj, ha véletlenül kísérője akad. Boris Juliska aradi kisasszony is abban a kellemetlenségben részesült, hogy ártatlan hölgy léteire kísérő nélkül járt a Belvárosban, hozzá még nem is volt pesti lány, nincs tisztában vele, hogy miféle erkölcsök uralkodnak szeretett fővárosunkban.

Boris Juliska két nap előtt érkezett Budapestre, hogy a kultuszminiszteriumban valami tanítónői állást szorgalmazzon. Egyedül érkezett, egy Baross-téri szállodában vett lakást, délelőtt elintézte dolgát a miniszteriumban, este pedig elment a Magyar Színházba, ahonnan tizenegy óra felé indult vacsorálni. Vacsora után Boris Julia eltévedt. A Baross-tér helyet a Belváros felé ment, elgondolkozott, nem is vette észre, hogy az utcán, amerre elvonul, mindenfelé nézik, intenek neki és szemtelenkednek vele.

A Kossuth Lajos-utczából befordult a Magyar-utczába, ahol rendkívüli dolog történt a falusi tanítónő-jelölttel. Egy öreg hölgy lépett melléje és megkérdezte, hová megy:

— Haza megyek a szállodába, a Baross-térre.

— Az nagyon messze van! — szólta az öreg hölgy, aki nagyon hasonlított a mesebeli boszorkányokhoz. — Soha sem ér oda, kisasszonykám, aludjon az én házámban. Nem rossz hely, csupa vidéki urileány lakik nálam!

Boris Julia vidéki tanítónő nem sejtett semmi rosszat. Félt az éjszakától s az eltévedéstől és belement az ősz nő hálószobájába. Mikor azonban a lakásba érték, akkor vette csak észre, hogy hová került. Rossz leányok tanyájára. Nagyon megijedt és valami ürügy alatt kiszökött a házból. Egy rendőr kíséretében elment a főkapitányságra, ahol elmondta panaszát. A rendőrségen írásba foglalták a tanítónő kalandját s most titkos rendőrök keresik a kerítő öreg aszszonyt.

A BEVÁNDORLÓ

Öngyilkos gyógyszerész.

BUDAPEST. Tóth Kálmán fővárosi gyógyszerész a Rémi-szállodában megmérgezte magát s meghalt. Az öngyilkos családi bajok áldozata. Négy esztendővel ezelőtt nősült s feleségül vett egy dús gazdag leányt, akivel közel 200,000 korona hozományt kapott. Ő maga is igen gazdag szülők gyermeke volt. Házassága idejében 220 ezer koronája volt, melylyel önállósította magát. Megvette a Rákóczi-úton levő Megváltó patikát, melyet ez év január elsején eladott. Ugyanakkor Budán megvette a Zrinyi patikát 200 ezer koronáért. Gyönyörű négy esztendősi fiacskáját, ha senki sem látta, ölbe fogta és sirt, mint egy gyermek. Barátai és ismerősei is egyre faggatták szomorúságának okáról, de kezdetben nem nyilatkozott senkinek. Utóbbi időben azonban többször panaszkodott, hogy boldogtalan családi életet él. Rendkívül elkeserítette az a körülmény, hogy egyik rokonához vonzódik a felesége, akit ő rendkívül szeretett. Egyre panaszkodott, hogy odahaza pokol az élete s jobb szeretne megválni az élettől. Barátai vigasztalták a különben rendkívül jó embert s azt tanácsolták neki, hogy váljon el a feleségétől. Tóth azonban kerülni akarta a nyilvános botrányt s inkább megvált az élettől. Minap este beállított a Rémi-szállodába, ahol szobát bérelt. A bejelentő lapra a nevét és pontos címét is feljegyezte, de annyira izgatottan viselkedett, hogy a szálloda egyik alkalmazottja telefon utján kérdést intézett Tóth lakására, vajjon mindig oly idegesen viselkedik-e a gyógyszerész, mire azt felelték, hogy Tóth Kálmán állandóan ideges. Ez a körülmény megnyugtatta alkalmazottjait s mi rosra sem gondoltak. A szoba-személyzetnek reggel feltűnt, hogy a gyógyszerész mi életjelt sem ad magáról. Benyitottak a szobájába, de a szerencsétlen gyógyszerész ekkor már halott volt. Mellette egy morfiumos üveg feküdt, melynek tartalma megölte a boldogtalan 27 éves embert. Egy levelet hagyott hátra, melynek borítékára kuszált vonásokkal ezt írta: „Feleségemnek.“ Holttestét a boncolóintézetbe szállították.

Gyilkos parasztleány.

ABAUJSZÁNTÓ. Timár József monoki legény a sorozáson összevezett Bartkó Józseffel és elhatározta, hogy adandó alkalommal boszut fog állani. Husvétkor a két haragos együtt volt a monoki templomban, de közöttük állt az ájtatosan imádkozó Szunyogh Mihály. Timár felszólította Szunyogot, hogy távozzék el onnan, mert Bartkóhoz akar férközni, de ez ellenszegült kívánságának. Ekkor Timár a magánál készenlében tartott késsel Szunyogh hasába szurt. A gyilkosnak a nagy zürzavarban sikerült elmenekülnie, de a mezőn elfogták. A tömeg meg akarta lincselni és csak a bíró erélyes közbelépése tudta megmenteni a bajtól. A gyilkost a szerencsi járásbírószágra vezették. Szunyogot haldokolva vitték a lakására.

Végzetes játék.

ABAUJSZÁNTÓ. Rátka községben Fülöp István és Drizner Kristóf parasztleányek játékból kövel hajigálták egymást. A játék vége az lett, hogy Fülöp úgy találta halántékon sujtani Driznert, hogy az össze-rogyott és másnap meghalt. Fülöpöt letartóztatták.

Öngyilkos földbirtokos.

DEBRECZEN. Gyuró József harminckétéves hajdudorogi földbirtokos és disznókereskedő, aki egykor dús gazdag ember hi-

rében állt, de az utóbbi években mind szerencsétlenebb üzleti spekulációkba ölte vagyonyát, elkeseredésében felakasztotta magát és meghalt.

Egy képviselő ügye.

HÁTSZEG. Az itt megtartott román népgyűlésen dr. Bontescu Viktor ügyvéd beszédében hivatkozott Ajtay Aladár hátszegi orsz. képviselőnek a képviselőházban elmondott beszédjére. Ajtay képviselő a városház erkélyéről hallgatta a beszédet és az idézetet hallván, azt kiáltotta le: „Hazudik.“ Bontescu a naplóból felolvasta Ajtay beszédjének azon részét és azután sértő szavakkal illette Ajtayt, aki ennek folytán provokáltatta Bontescut.

Vizáradás a felvidéken.

KASSA. Abauj-Torna vármegyében a Hernád áradása óriási károkat okoz. Bárcezanál, Hidasnémethinél kiöntött a víz és óriási területeken elöntötte a szántóföldeket. Alsó- és Felső-Méra községek határai víz alatt állanak. Kassa határát is két nap óta állandóan árvíz fenyegeti s csak a tüzoltók és a nagyszámmal kivonult közönség

ORFEUM

MASODIK AVENUE ÉS 8-IK UTCZA,
NEW YORK

Hochstimm és Blau tüzeltvezetők

Előadás minden este, vasárnap délután is.
Az előbbeni RIGÓ-féle cigányzenekar játszik

SZALAY SÁNDOR

vezetése mellett.

A művészek között van SALZER honfitársunk,
Tilly, Woelfling, Gerold, Huyler.

Az énekeseket Thienpont mester kíséri zongorán.

SZABAD BEMENET.

KITUNÓ MAGYAR KONYHA.

NEM FOGSZ SOHA SEMMIRE
SEM MENNI
ha nem beszélsz

ANGOLUL

Ha tanulni akarsz, keresd fel

CORTINA

NYELVÉSZETI AKADÉMIAJÁT
44 West 34-ik utcza, New York
Harlemi fiók: 23 East 125-ik utcza
Alapított 1882-ben.

GYORS ÉS KÖNNYŰ MÓDSZER
Tanulók feltűnően rövid idő alatt
bármily nyelvet megtanulnak.

WARADY LAJOS

Hazai poros, — katonai ügyek pontos
elintézése.

Pénzküldés az ó-hasádba.

As összes hajóvonalak képviselője.

HAZAK VÉTELE S ELADÁSA.

magyar közjegyző

449 S. BROAD ST., TRENTON, N. J.

erőfeszítésének köszönhető, hogy eddig még nem okozott károkat. Miután az esőzés kisé megszűnt, a víz apad, de ha az esőzés folytatódik, akkor nem tudják megmenteni Kassa határát sem.

Egy urinő öngyilkossága.

KECSKEMÉT. Székács János uradalmi intéző felesége revolverből agyonlőtte magát. Tettének oka ismeretlen. Az uriaszszony tragikus vége nagy feltűnést keltett a városban.

Elfogott póstasikkasztó.

LŐCSE. Hitz Márton késmárki levélhordó egy kétezer koronás pénzeslevél elsikkasztása után megszökött és Amerika felé vette útját. Szepesófalu határszéli községben azonban a csendőrök elfogták és már be is kísérték a löcsei központi fogházba.

Nagy tűz egy istállóban.

MAKÓ. A csanádmegyei Lele község határában minap éjszaka nagy tüzkatasztrófa történt, amelynek több emberélet is áldozata lett. Deutsch Emil és Deutsch Lipót szegedi vállalkozóknak a Körös—Tisza—Maros ármentesítő társulattól vállalt védőtöltési nagy munkálatainál egyik hatalmas istálló kigyuladt. A tűz ugy keletkezett, hogy a kocsisok ittasak voltak s az egyik kocsis kizozta a lovát, amely ugrádozás közben a petroleumos lámpát felrugta. A tűz egy pillanat alatt lángba borította az istállót, amelyben husz ember és kétszáz ló volt. Az ittas kocsisok közül négyen szénégetek a tűzben. Tizenhat ember kisebb-nagyobb égési sebeket szenvedett, s nyolcvan ló elpusztult.

Gyilkos szerelem.

MÁRAMAROSSZIGET. Kovács Albert szentmihálykörtvélyesi parasztleány Mikulics Tódor módos gazdálkodó nőül nem vehetett, a község határában megleste s egy megkísérlett gestiális merénylet sikertelensége után revolverrel kétszer rálőtt. A szerencsétlen leány, még mielőtt kórházba szállíthatták volna, belehalt a szenvedett súlyos sérülésekbe. A gyilkos legényt letartóztatták.

A miskolci Köpenick.

MISKOLCZ. Stilszerű, mulatságos befejezést nyert az a köpenicki komédia, amelyet a „Bevándorló“ egyik mult heti számában már megírt. Lukács rendőrfőkapitány Simon János rendőrtizedest, aki az álfinancz rendeletére letartóztatta Klein Sámuel ékszerészt, — elmozdította állásától, a királyi

ügyészség pedig személyes szabadság megsértése miatt megindította ellene az eljárását. A szélhámos álfinanczbiztos, ki még terve végrehajtása előtt megszökött, másnap elfogták Zsolezán, Szorgiusz Szántó Béla borbélysegéd személyében. A szemfüles Figaro azonban, éppen mikor át akarták adni a miskolci rendőrségnek, egy örizetlen pillanatban megugrott, még pedig a legnagyobb sikerrel, mennyiben ma sem tudták még kézre keríteni. A miskolci köpenickiáda így szépen kikerekedett egy kitűnő, szabályos bohózzattá...

Tiszalök veszedelme.

NYIREGYPHÁZA. Tiszalöket nagy árvizveszedelem fenyegeti. A víz egyre árad és már a töltést is elsodorta. A tiszalöki lakosságot iszonyu rémület fogta el. Az alispán már oda is utazott, hogy a szükséges intézkedések még idejekorán megtörténjenek.

Tragédia az iskolában.

SZABADKA. Soltvadkerten Sárffy Béla tanító egy tanuló megvert, aki e miatt ágyba került. Az orvos korholta Sárffyt, hogy a gyermek a verés következtében halog halni. Másnap Sárffy az iskolában halotta, amint a lélekharangot meghuzták, azt mondta tanítványainak, hogy kimegy, de azonnal visszajön. Szobájába ment, hol febelőtte magát és meghalt. A gyermek szintén meghalt. Sárffy Béla előkelő családból származik, már huszonöt év óta volt tanító s általános szeretetnek örvendett.

Rablócigányok vérboszuja.

SZÉKESFEHÉRVÁR. Mult év végén egy rabló cigányesapat heteken keresztül valóságos rettegésben tartotta a dunántúli vidéket. Különösen Fejérmegyét tartották megszállva. Nap-nap után a legvakmerőbb betöréseket, rablásokat követtek el, sőt még a gyilkosságtól sem rettentek vissza. A rablóbanda elfogatására a székesfehérvári csendőrkerületi parancsnokság százhusz százhusz csendőrt küldött ki, akik valóságos hajtóvadászatot tartottak a gonosztevőkre. Ezeknek azonban sikerült a csendőrökből alakult gyűrűből egérutat nyerni. De nem sokáig élvezhették még sem a szabadságot. A kispesti csendőrség besugás folytán megtudta, hogy az üldözött rablók főczinkosai, névszerint Kolompár Ferencz, Rafael Lajos és Rafael Imre a pilisvörösvári határban levő cigánytanyán rejtőznek. A csendőrök felfegyverkeztek, földműves legények segítségével körülfogták a vörösvári cigánytanyát és sikerült a keresett három rablót elfogni. A cigányokat másnap erősen megvasalva beszállították a székesfehérvári ügyészség fogházába, ahol azóta fogva vannak. A cigányok árulója Oláh Dani vörös-

vári cigány volt, akinek fejére halálos boszút esküdtek az elfogott cigányok társai. A véres boszút a minap kegyetlen módon végre is hajtották. Éjnek idején három bekormozott arcú cigány jelent meg a vörösvári cigánytanyán és egyenesen Oláh Dani sátorához mentek. Egyikük bement Olához, felkeltette az alvó cigányt és valami ürüggyel kihívta őt a sátorból. Oláh semmi rosztat sem sejtve követte az éjjeli látogatót. A szabadba érve a három cigány közül az egyik rákiáltott:

—Te adtad a csendőrök kezére a Rafaelokat, most meghalsz! — Erre a három cigány feleletet sem várva revolvert rántott elő és tüzeltek a törbe csalt cigányra. A szerencsétlen ember testét valósággal szétrocsolták a revolvergolyók. Összesen tizennégy lövés találta a cigányt, aki holtan maradt a földön. A vérengzésnek több cigány volt a szemtanuja, de nem mertek közbelépni és a sötétben nem tudták felismerni a merénylőket. A gyilkos cigányok kérekerítésére a csendőrök széleskörű nyomozást indítottak, de eddig eredménytelenül. A meggyilkolt cigány testvére, Oláh István jelentkezett Sárkány Ferencz székesfehérvári vizsgálóbírónál s arra kérte, hogy kövessen el mindent a gyilkosok kinyomozása érdekében, amiben ő maga is segítségére lesz a csendőröknek.

Gross Ede   Brandler L.

Warkville Boulevard

előkelő magyar kávéház a felsővárosban

1393 MÁSODIK AVENUE

a 72. és 73 utczák között

Tulajdonosok:

GROSS EDE és BRANDLER L.

MINDEN NAP CZIGÁNYZENE

Kitűnő magyar ételek és jó italok

Pontos kiszolgálás

POMPÁS BILLIARD ASZTALOK

EGY FONOGRAF INGYEN!

Egy valódi önműködő rúgós beszélőgép, mely beszél, énekel és oly természetesen játszik zenét, mint egy zenekar. Ezt a remek műszert ingyen adjuk. Pénz küldése nem kívánatik. Küldje hozzánk nevét és címét s mi azonnal küldünk 35 darab remek ékszerujdonságot, melyet el kell adnia ismerőssel között 10 centjével darabját. Ha eladta, küldje címünkre a bevett 3 dollár és 50 centet és mi ugyanasnap feladjuk címére teljesen ingyen a fent ábrázolt fonografot a hangszóval együtt. E gép tíz dolláron alul sehol meg nem kapható, magától játszik, miután rúgóval van ellátva. 500 dollárt ajánlunk annak, aki bizonyítja, hogy valaki nem kapta meg a gépet, a mely itt ábrázolva van, ha eladja az ékszereket. Irja ki tisztán a nevét és lakását.

PALISADE MOTOR CO.,

91 Cornelia street

New York City.

RIZSÁK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

Magyar pénzküldő és váltó intézete
127-2 IK UTCA, PASSAIC, N. J.

PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az ő zez hajótársulatok meghatalmazott képviselője. Mindennemű közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzuftatusilag hitelesítettnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el. Reám bízott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el. Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.

ALPHA, N. J.   PHILLIPSBURG, N. J.
WHARTON, N. J.   SOUTH BETHLEHEM, PA.

FIÓKÜZLETEK:

AZ ARANY GOLYÓ.

AMERIKAI BÜNYGYI REGÉNY.

A „Bevándorló“ számára angolból fordítja:
Makray Aladár.

I. FEJEZET.

A különös golyó.

(Első folytatás.)

— Nem, — válaszolt Belmont. — Az egész házban nincsen egy asszony, sőt még a konyhában is szakács van.

— Nincsen asszony a házban?
— Egy sem.

A két orvos az ágy felé hajolt ismét, míg Dick gyors, de könnyű és zajtalan léptekkel az ajtóhoz ment s azt felnyitotta anélkül, hogy bármelyik is az orvosok közül észrevehette volna.

Amint a folyosóra ért, gyors futás zaja csapta meg fülét, de aki futott, nagyon könnyű lábu volt. Majd egy árnyékot is látott eltűnni. Dick előtt kétségtelen volt, hogy a menekülő valamelyik kuleslyukon hallgatódzott.

A titkos rendőr a sötét folyosón keresztül üldözőbe fogta a futó alakot. Az árny egy sarkon hirtelen befordult és egy szoba ajtaján keresztül eltűnt. De futása közben egészen jól hallatszott a selyem szoknya suhogása.

— Hát nincsen asszony a házban, kedves jó doktorkám, — mormogta magában Dick. — Fogadni mernék, hogy ez is az volt. No de majd kisütöm én ugys, hogy ki a gyilkos.

II. FEJEZET.

Az asszony meséje.

— Kapitány ur, dolgom akadt.

Ezzel a kijelentéssel toppant be a következő reggelen Dick Miklós New York város rendőrkapitányához.

Dick és a rendőrfőnök régi jó barátok voltak s New York város rendőrkapitányának nem volt nagyobb gyönyörűsége, ha az egyes titkos rendőr egy-egy bonyolult bűnet esetet kinyomozott.

— No, annak igazán örülök, Dick, — szólt a kapitány barátságosan. — Bizonyára a Blake-ügyet akarod a kezébe venni. Ez az eset igazán nagyon bonyolultnak látszik, de meg tudom, nem is választanál magadnak egy közönséges büntényt.

— Igen, a Blake-esetbe fogok, — válaszolt Dick. — A rejtélynek kulcsa azonban már a zsebemben van — egy arany golyó alakjában.

— Tudsz már valamit a dologról?

— Azt hiszem, hogy igen.

— Jöjj és beszéld el, — szólt a rendőrfőnök és bevezette Dicket magán dolgozószobájába.

Amint helyet foglaltak, a rendőrkapitány kérdőleg fordult Dickhez.

— Az eset ez, — kezdte meg Dick. — Ma éjjel egy órakor Blake Károly, egy vagyonos fiatal ember egyedül sétált a Lexington Avenuen. A járda szélén megállott egy lámpaoszlop alatt abból a célból, hogy megnézeze, hány óra. Amíg a lámpa alatt állott, a fény az arcába világított. A szemközt levő

ház második emeletének ablakából egy nő meglátta és felismerte benne azonnal azt a férfit, akit gyűlölt, ahogy csak egy asszony gyűlölni tud. Jól célba vette és rálőtt, hogy megölje Blakét. Jól irányzott lövés volt meglehetősen s ha csak egy incscsel feljebb megy a golyó, a fiatal embert megölte volna.

— Amint már bizonyára tudod, — folytatta Dick, — a sebesültet egy közeli orvos házába szállítottuk, s a kezelésben segítségére volt az orvosnak Blake háziorsosa is, aki történetesen a merénylet alkalmával a közelben volt, odasietett és a sebesült személyazonosságát megállapította. Ugyancsak ő állította, hogy Blake felgyógyulásához van remény.

A rendőrkapitány mindezeket a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta és nem tudta a hirtelen ajakára toluuló kérdést visszatarítani:

— Így hát te tanuja voltál a merényletnek s éppugy ismered az áldozatot, mint a merénylő asszonyt.

— Nem én, — válaszolt Dick.

— Mit, hát nem láttad?

— Nem.

— Legkevésbé sem, — válaszolt Dick. —

Körülbelül egy utczaköznöi távolságra lehettem, mikor a lövés eldőrdült és a felek közül egyiket sem láttam, sem akkor, sem azelőtt. Elmondtam az esetet ugy, amint azt következtetés utján megállapítottam.

— Magyarázd meg hát nekem, — szólt a rendőrfőnök. — Azzal kezdted, hogy Blake egy lámpaoszlop alatt megállott, hogy az óráját megnézeze.

— Nyitott fedelű órája a jobb kezében volt.

— Jól van hát. Akkor aztán azt mondtad, hogy a lámpa fénye az arcába süttött és egy szemközti ház második emeletének ablakában álló nő felismerte. Honnan tudod, ha nem látad?

— Az éj meglehetősen sötét volt. Ahhoz, hogy valakit olyan távolságról fel lehessen ismerni, feltétlenül szükséges volt, hogy a lámpa fénye az arcába világítson. Hogy pedig a lövés a szemközti ház második emeletének ablakából jött, azt legfényesebben a golyónak a testbe való furódása s az abban tett útja bizonyítja. A golyónak iránya azt mutatja, hogy a övés baloldaltól jött és pedig legkevésbé 20 lábnyi magasságból. Ez viszont amellet szól, hogy a lövés olyan embertől származott, aki legalább is oly magasságban állott, mint a szemköztfekvő kérdéses ház második emeletének ablaka. E mellett az állításom mellett bizonyít néhány polgárnak a színhelyen tett ama vallomása, hogy senkit sem láttak a lövés után abból az irányból jönni.

— Most tehát ahhoz az állításomhoz érünk, — folytatta Dick, — hogy a gyilkos

szándéku női merénylő féltékenységből lőtt Blakere, aki szerelmét nem viszonozta. Megvizsgálva a sebet, az orvosok megtalálták a golyót, amely, kis hijja, hogy ki nem oltotta Blake Károly életét. A golyót nekem adták. Aranyból volt.

— Arany? — kiáltott fel meglepetve a rendőrfőnök.

— Igen, szinarany, és pedig olyan, aminőt csak csecse-becsék készítéséhez szoktak használni. Ennek kellett lenni a ténynek s ez vezetett engem arra, hogy állami tisztviselő létemre kezembe vegyem az események fonalát, holott az rendes körülmények között valamelyik embered kezébe került volna. A golyót erős nagyító üvegei megvizsgálva két név kezdőbetűjét találta rajta. A bevésés ez volt: „H. C.-nek B. K.“

— Évszám nincsen rajta, — folytatta a titkos rendőr, de a puha arany felületen le-

THE "STATE BANK"

AZ ÁLLAM BANKJA.

378 Grand Street, New York City

Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burkett L. Walter, pénztáros

Vooris O. I., alpenztáros Kneisel János.

Tőke, felesleg, nyereség több mint \$1.000.000

Betétek több mint 15.000.000

Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részébe.

Hajójegyek minden vonalra kaphatók.

[New York, Hazleton, Wilkesbarre

NÉMETH JÁNOS

v. cs. és kir. konzuli ügyvivő

Hajójegyekre, pénzküldésre és közjegyzői ügyekre a legmegbízhatóbb és legpontosabb banküzlet

Levélczim: NÉMETH JÁNOS

457 WASHINGTON STR., NEW YORK, N. Y.

DEUTSCH TESTVEREK

BANKHÁZA

317 East Houston st., NEW YORK.

Törvényes képviselői a legjobb hajóvonalnak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Flumén át a Cunard vonalán.

Pénzküldemények továbbítására az ó-hazába a legmegbízhatóbb cég.

KÖZJEGYZŐI HIVATAL.

Magyar kölcsönkönyvtár, tűzbiztosítás, csomagok kihozatala és hazaszállítása.

Levélczim:

DEUTSCH BROS.,

317 East Houston st., NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RUDNER és ROTH, tulajdonosok

NEW YORK 145 Második Avenue, a kilencedik utca sarkán

Kitűnő ételek és italok

A Magyaroknak kedvenc találkozási helye

Szombat és vasárnap este előrangú cigányzene

vő betűkön meglátszott, hogy azok már évekkel ezelőtt lettek rávésvé. B. K. a kezdőbetűi amaz ember nevének, akit ez a különös golyó majdnem megölt. Kapitány ur, látod ezt a kis lyukat ezen a golyón?

A kapitány gondosan vizsgálta meg a golyót.

— Igen, látom, de nekem úgy tetszik, mintha valamivel be volna tömve.

— Igazad van. De ez az én kítűnő nagyító üvegem azt is megmutatja, hogy mivel. Egy darabka vörös szalag van belegyömömszölve.

— Ez már csak világosan megmagyarázza, kapitány uram, hogy Blake Károly, aki valaha bányász volt, maga öntötte azt az arany golyót, maga furta a lyukat belé, hogy abba egy darabka szalagot erősítsen, amelyenél fogva felakasztva viselni lehessen. Maga véste be nevének s ama nő nevének kezdőbetűit, akinek a golyót ajándékképpen és emlékül adta. És, nemde, csak egy boszuálló asszonynak juthat eszébe az a gondolat, hogy azt a szerencsétlen golyót, amelyet valaha mintegy szerelmi zálogot kapott, talán házassági ígérettel egyetemben, most mint halálthozó pisztolytöltelékét küldje vissza, csak hogy boszuját kielégítse?

— A következtetés helyes, — válaszolt a rendőrfőnök. — alójában nagyon csudálatos a dolog.

— Tulajdonképpen nem is csudálatos, — folytatta Dick. — Abban a pillanatban, a mint a sebet jobban megvizsgáltam, már sejtettem, hogy a lövés a házból jött. Az a tény, hogy a színhelyről senki senkit távozni nem látott, csak megerősítette feltevésemet, dr. Fordnak a golyó utjáról tett leírása pedig kétségtelenné tette. Amin a golyót láttam és megvizsgáltam, gyanítani kezdtem, hogy egy féltékeny asszony munkája az egész.

— Most pedig, — folytatta Dick, — azt kezdem hinni, hogy én benn voltam abban a házban, ahonnan a lövés jött. Megnéztem jól a ház gazdáját, de már az első pillanatban észrevettem, hogy ravasz és ügyes fickóval van dolgom. Beszéd közben kivallattam, mi alatt ő azt a szerfölött meglepő nyilatkozatot tette, hogy az ő házában asszony nincsen s hogy a körülötte levő cselédség mind férfi. Elhatároztam magamban, hogy kikutatom a házat. Amíg az orvosok a beteggel bajlódtak, kisurantam a szobából. A mint a folyosóra értem, egy alak ugrott el az ajtótól s futott végig a hosszú folyosón. Korom sötét volt s az az alak, mintha csak szárnya lett volna, oly gyorsan és nesztelenül tünt el egy oldalszobában, melyet magára zárt. A ruha suhogása, gyakorlott jó szemem azonban arról győzte meg, hogy az előlem menekülő alak nő volt.

— Nagy Isten, — kiáltott fel a rendőrkapitány. — Az volt az a merénylő.

— Én is úgy gondolom.

— Csak az a bibi, a dolognak, hogy... Hogy mi a bibi, azt egyelőre nem tudhatjuk meg, mert az az ajtón fejt bedugó egyik bizalmas hivatalnok megzavarta a rendőrfőnököt.

— Egy hölgy van odakint, ki férje felől jött ide kérdezősködni. Blake Károlynénak nevezi magát.

— Az ördögbe is, ne mondja!

— No, úgy látszik, még furcsább dolgok is ki fognak sülni.

Dick és a rendőrfőnök egymásra néztek.

— Azt hittem, hogy özvegy, — szólt a rendőrfőnök.

— Így mondta azt dr. Ford, bizalmas ba-

rátja, aki arra kész megesküdni.

— Meglehet azonban, hogy ez az asszony képes lesz a homályba egy kis fényt vetni, — jegyezte meg a rendőrkapitány.

— Meglehet. Én azonban elbujok addig ide a kályhaellenző mögé.

A hivatalnok az asszonyért ment, Dick pedig elhelyezkedett a kályhaellenző mögött, amelyen apró lyukak voltak furva, melyeken keresztül mindent meg lehetett figyelni.

A következő pillanatban egy mélyen elfátyolozott hölgy lépett a szobába.

Királynői termet. Könnyű, ruganyos mozdulatai egy ragadozó állat mozdulataihoz hasonlítottak, mikor az prédájára akarja vetni magát. Fátyolát, mely festő ecsetjére méltó szép arcát takarta, felemelte s ártatlanul néző mélyeségek kék szeméit rávetette a rendőrfőnökre, aki legkevésbé sem volt jó emberismerő s aki elfelejtette a szép asszony láttára, hogy Dick Miklós mit mondott.

A titkos rendőr egy pillantást vetett a szép asszony szájára s látta a keskeny, macacsságot és indulatosságot, rendesen boszuálló természetet is eláruló ajkakat.

— Ön a rendőrfőnök? — kérdezte a szép asszony és ránézett azokkal a nagy kék szemekkel a kapitányra.

— Én vagyok, asszonyom. Fogaljon helyet és mondja el, miben kívánja segítségemet.

— Köszönöm. Bajban vagyok s csupán az ön segítsége vezethet ki belőle.

— Rendelkezésre állok, asszonyom.

— A nevem Blake Károlyné. Felesége vagyok egy nagyon vagyonos fiatal embernek, aki vagyonát bámulatos szerencsével bányarészvényekkel szerezte. Ma reggel érkeztem meg nyugatról s úgy találok, hogy férjem titokzatos módon eltűnt. Itt van a nevével és lakása címével ellátott kártyája. A Western Hotelben szálltam meg és remélhetőleg mihamarabb hallok öntől férjemet illetőleg.

— Jól van, asszonyom, — válaszolt a rendőrfőnök. — De hát én is ismertem ám Blake urat s úgy tudtam, hogy özvegy ember.

— Kétségtelenül. Annak kellett, hogy képzelje magát. Azt a falut, melyben együtt laktunk, indiánok támadták meg s engem akkor elhurczoltak s három álló évig fogva tartottak.

— És most szabadult ki?

— Egy hónappal ezelőtt mentett ki Crook tábornok a vezérlete alatt álló lovassággal.

— Ez egy kissé kalandosnak látszik.

— Ugy látszik, ön kételkedik bennem. Ime, itt van házasságlevelém, amely, amint látja, bizonyítja, hogy négy év előtt léptem házasságra Blake Károlylyal.

A rendőrfőnök kezébe vette és figyelmesen megvizsgálta.

— Ez igazolni látszik állítását, — mondá.

— És ez, szólt s egy másik okmányt nyujtot át — egy bizonyítvány, — engem megmentő tábornok aláírásával és pecsétjével ellátva, amelyben ő a saját legjobb hite szerint állítja, hogy én Blake Károly halottnak hitt felesége vagyok.

A rendőrfőnök ezt az okmányt is megvizsgálta, amely egészen hitelesnek látszott.

Ekkor az asszony, hangjába bizonyos erőt helyezve, így szólt:

— Akárhány tiszt itt a városban igazolni tudja ennek az aláírásnak a valódiságát.

— De hát, asszonyom, — szólt a rendőrfőnök, — miként tudta ön az indiánok közt megőrizni házasságlevelét?

— Örültnek tettem magamat s az indiánok hite szerint, amint azt ön is bizonyára tudja, az örültet bántani szentségtörés.

— Hallottam már valami ilyesfélét. Nos, asszonyom, igazán végtelenül fáj, hogy ily rossz hirt vagyok kénytelen mondani, férjema reggel egy merényletnek esett áldozatul.

— Merényletnek? — sikoltott fel az asszony és felszökött székéről.

Szemei megteltek könnyel és esdekelve fordult a rendőrfőnökhöz:

— Ugy-e, nem halt meg?

— Nem, legyen nyugodt, asszonyom. Én röviden mindent el fogok mondani a valóban titokzatos eseményből.

— Oh, engedje, hogy hozzá menjek, az én édes, drága, jó uramhoz, — zokogott fel az asszony.

Dick Miklós kilépett a kályhaellenző mö-

Ami Kedvelt Bankárunk

JOS. TOMCSÁNYI

Homestead, Pa. Duquesne, Pa.

VESZÉLYBEN FORGÓ
KÖVETELÉSEKET

az Egyesült Államok minden területén
legbiztosabban kollektál

Sarver & Ames

Jó hírű amerikai Irodája, ahova bizalommal fordulhatnak a magyarok is s ahol magyar nyelvű megkereséseket is elintéznek.

PARK BUILDING, PITTSBURG, PA.
(3-ik emelet)

EURÓPAI GYÓGYINTÉZET.

Bármily régi betegségben is szenved s ha orvosai ez ideig hiába gyógykezelték, forduljon bizalommal hozzánk. A mi európai gyógyintézetünkben mindenféle betegségek gyorsan és sikeresen kezelhetnek.

ORVOSI TANÁCSOT INGYEN ADUNK.
Redelő-órák hétköznapon reggel 9 órától est 8 óráig, ünnepnap délelőtt 10 órától délután 3 óráig.

EUROPEAN MEDICAL INSTITUTE
402 GRAND ST. — PITTSBURG, PA.

Kelet Ohio legbiztosabb
MAGYAR BANKÜZLETE

LAMBERT FRIEDL

a Wm. Grossman & Co., cég utódja,
volt cs. és kir. konzuli tisztviselő
Hajójegyek—Közjegyző—Pénzküldés

Levélczim: LAMBERT FRIEDL
325 Market Street, Steubenville, Ohio

STANLEY W. EAKIN

amerikai fogorvos

Minden fogorvosi műtétet jutányosan és jól elvégzem

28 EAST 23 ST. — NEW YORK

gúl és az arany golyót a meglepett asszony zemei alá tartotta:

— Asszonyom, fogja, ez az öné, — szólt éles hangon és merően belenezett az állítólagos Blake Károlyné arcába.

Amint az asszony a golyót megpillantotta, elhalványodott.

Kezei, melyek élében voltak, hirtelen öklöbe szorultak, keskeny ajkait pedig fogai közé szivta. Mindez azonban csak egy rövidke pillanatig tartott, mert már a másik perczen a lehető legártatlanabb arccal tekintett a titkos rendőrré és a csudálkozás és meglepetés hangján kérdezte:

— Az enyém?

— Persze. Hát nem ismeri ön fel ebben az arany golyóban azt az ajándékot, amit valaha Blake Károlytól kapott?

— Nem.

— Igazán nem?

— Nem. Károly engem soha ilyenfajta ajándékkal nem lepett meg.

— Hogyan, hiszen az ön nevének kezdőbetűi vannak ide belevésve. Nézze: „H. C.-nek B. K.“

— Kénytelen vagyok ismételni, hogy ön téved, — hangzott az asszony nyugodt válasza. — Az én nevem Mimi s leánykori vezetéknevem Dalton.

— Most már magam is belátom, hogy tévedtem, — mondá a titkos rendőr kissé csalódott hangon s elfordult. Magában azonban így mormogott: Ez az az asszony, aki ezt az arany golyót a Blake Károly szívébe akarta röpiteni és én azt be is fogom bizonyítani.

A kékszemű asszony ismét a rendőrfőnökhöz fordult és megkérdezte, hogy láthatja-e az urát.

— Bizonyosat nem mondhatok. Elküldhetem önt abba a házba, ahol fekszik, de azt majd az orvosok mondják meg, vajjon hozzá mehet-e vagy sem.

— Köszönöm.

— Mikor küldjek önért, ásszonyom?

— Egy félóra múltán a szállodámban várni fogok.

— Helyes. Egy emberem, aki önt elvezeti, a jelzett időben ott lesz.

— Köszönöm. Áldja meg az Isten jószágáért, — bucsuzott az asszony és ideges sietéssel távozott.

(Folytatás következik.)

The Friedman Print

215 BOWERY NEW YORK

Elvállalja alapszabályok s mindenemű nyomtatványok elkészítését. Kétféle felszerelt magyar nyomda. A „BEVÁNDORLÓ“-T ITT KÉSZITIK. Elv: csinos kiállítás olcsó árak mellett.

ÖT NAP A CSENDES VIZEN

NEW YORKBÓL NEW ORLEANSBA

A Southern Pacific Útján

Személyszállító hajók

NEW YORKBÓL MINDEN
SZERDÁN DÉLBEN INDULNAK.

New Orleansban kapcsolatunk van az összes vasutakkal minden helyhez

Louisianában, Texasban, New Mexicóban, Arizonában és Californiában

Kérdésekörödhetni New York, Broadway 1 vagy 349 szám alatt

I. BOSS
111 SECOND STREET — — — PASSAIC, N. J.
Mindenféle szivarok és dohányok importálása.
KÜLÖNÖSEN JÓ A KOSSUTH ÉS GRÓF
BATTHYANYI DOHÁNY
Megrendelések nagyban és kicsinyben vidékre is

CHARLES R. KEAR

HARRY F. POTTER

elnök

pénztárnok

ELSŐ NEMZETI BANK

First National Bank

MINERSVILLE, PA.

Alapított 1864-ben. Schuylkill-Countynek legöregebb nemzeti bankja.

Alaptőke \$50,000,00

Tartalékalap és szét nem

osztott nyereség \$75,000,00

Elfogad pénzbetétet és a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti.

Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postautalvány útján eszközöl.

KÉPVISELŐINK.

A Bevándorlót a következő urak képviselik a következő helyeken olyképp, hogy előfizetési díjakat felvehetnek és nevünkben nyugtázhatnak:

Krupcsinszky Adolf ur ..... Elizabethport, N. J.
Makray Jenő ur ..... South River, N. J.
Panykó István ur ..... New Brunswick, N. J.
Diviky Károly ur ..... Bridgeport, Conn.
Perbeth Ferencz ur ..... Union City, Conn.
Getsy János ur ..... Torrington, Conn.
Szendi Tóth István ur ..... Heilwood, Pa.
Sághy József ur ..... Wells Creek, Pa.
Torhán János ur ..... Yonkers, N. Y.
Id. Pilsák István ur ..... Esterházy, Can.

PAPP DEZSŐ úr

képviseli a Bevándorlót PASSAICON. Előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk öt passaicai honfitársaink pártfogásába.

NÓGRÁDY M. úr

TRENTONBAN képviseli a Bevándorlót. Előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat. Melegen ajánljuk öt ottani honfitársaink figyelmébe.

A BEVÁNDORLÓ kiadóhivatala.

A PITTSBURGI FIÓKIRODA KÉPVISELŐI:

Friedl Lambert ur ..... Steubenville, O.
Kováts Arthur ur ..... Braddock és East Pittsburg, Pa.
Finkelstein I. ur ..... Homestead, Pa.
Samu György ur ..... So. Sharon, Pa.
Andrejcsits Béla ur ..... Pittsburg, Pa.
NEVADA KÁROLY ur
utazó képviselő Pennsylvania államban.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétet céljából.

NEW YORK ÁLLAM.

Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York.

Kiss Emil, 104—2nd Ave., New York.

Németh János, 457 Washington street, New York.

Deutsch Testvérek, 317 Houston street, New York.

Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.

The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York.

Csekkontó, hitellevelek, külföldi értékpapírok megvétele és eladása.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. Hendler, successor to A. Hendler Sen. & Co. Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európa bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakon az ó-hazába és az ó-hazából sehol olcsóbban nem kaphatók.

First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville.

Alaptőke \$50,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyereség \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

Róth József és Fiai, a monongahela völgynek legregibb bankháza, saját épületében, 6. utcán, Locust street sarkán, McKeesport, Pa.

Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan a legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegy eladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a konzulatusi hitelesítést beszerzik. Jos. Roth and Sons.

Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne Magyar Amerikai Takarékos és Hitel Társulat, Duquesne.

Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankházainak egyike s az egyedüli magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Felső két százalékot csekk számlára, 4 százalékot betét számlára. Pénzküldés, hajójegy eladási és közjegyzői iroda.

Klein Jakab, magyar bank és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldő és hajójegy elárúsító. Kétféle közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyek elintézését.

Tomcsányi József, Homestead és Duquesne.

MICHIGAN ÁLLAM.

The People's Savings Bank, A nép takarékos bankja, Detroit.

Alapított 1871. tőke \$500,000, fölösleg \$350,000, takarékosbetétek 11,000,000. M. W. O'Brien elnök, F. A. Schulte alelnök, Geo. E. Lawson pénztáros, J. E. Bodde segédpénztáros, R. W. Smylie ellenőr, J. T. Keena jogtanácsos. Főközlöt Gratiot Ave., üzletvezető Ino. N. Wolfschlager.

MISSOURI ÁLLAM.

The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és bányászok truszt kompániája, Bonne Terre.

Bejegyezett 1890-ben. Tőke \$100,000.00. R. S. Parsons elnök, F. J. Thomure alelnök, F. M. Dearing titkár és pénztáros.

OHIO ÁLLAM.

Perczel Lajos, 532-534 Pearl street, Cleveland.
Friedl Lambert, volt csász. és kir. konzuli tisztviselő, Steubenville.

WISCONSIN ÁLLAM.

Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékos bank, Kenosha.

Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyket minden vonalra. Pénzket elküld a világ bármely részébe. Takarékosbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

Rizsák János, 128 Second street, Passaic.
The People's Bank & Trust Company, 185 Main Ave. Passaic.

Népbank és truszt kompánia. Elfogad betéteket és kamatokat fizet utánuk. Csekkontókat nyit. Tőke és fölösleg 330,000.00 dollár.

Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulának irodája Budapest, V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul személyes ügyeinek irodája: Flume, Andrassy ut 21. Magyar amerikaiak, akik az ó-hazában nehézségekkel találkoznak, forduljanak oda.